

2021–2030 METŲ NACIONALINIO PAŽANGOS PLANO

HORIZONTALIOJO DARNAUS VYSTYMOŠI PRINCIPO

2023 METŲ ATASKAITA

2020 – 2022 m. Lietuvoje įgyvendinti svarbūs strateginio valdymo sistemos pokyčiai, turėję įtakos JT Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. (toliau – Darbotvarkė 2030), kuriai Lietuva pritarė 2015 m. ir įsipareigojo siekti [17 darnaus vystymosi tikslų](#)²³ (toliau – DVT), įgyvendinimui.

2020 m. priimtas, o 2021 m. patobulintas Strateginio valdymo įstatymas, įtvirtinęs naują strateginio valdymo modelį Lietuvos viešajame sektoriuje, sujungusį strateginių tikslų formavimą ir įgyvendinimą su biudžeto asignavimų planavimu ir valdymu. 2020 m. patvirtintas skėtinis šalies strateginis dokumentas - [2021-2030 metų Nacionalinis pažangos planas](#) (toliau - NPP), kuriuo nustatyti pagrindiniai planuojami pokyčiai Lietuvoje ateinantį dešimtmetį, užtikrinantys pažangą socialinėje, ekonominėje, aplinkos ir saugumo srityse. Šis dokumentas laikomas sėkmės prielaida naujai strateginio valdymo sistemai įgyvendinti, keičiant visas iki 2020 m. galiojusias finansiniais ištekliais nepadengtas strategijas ir programas. Būtent šis dokumentas tapo realiu pagrindu ir Darbotvarkės 2030 įgyvendinimui Lietuvoje.

NPP įtvirtintas siekis DVT įgyvendinti integruotai ir nuosekliai – kiekvienas NPP strateginis tikslas prisideda prie bent 2 DVT

įgyvendinimo, o strateginių tikslų įgyvendinimas turi užtikrinti socialinio, ekonominio ir aplinkosauginio aspektų dermę. Tam pasiekti, NPP nustatyti trys horizontalieji principai – darnus vystymasis, inovatyvumas (kūrybingumas) ir lygios galimybės visiems. Jais siekiama nuosekliai ir kompleksiskai formuoti visuomenės pažangai svarbias vertybes ir skatinti norimus požiūrio ir elgsenos pokyčius. Šie principai taikomi įgyvendinant visus strateginius tikslus ir jų pažangos uždavinius, į juos būtina atsižvelgti rengiant įgyvendinamąsias nacionalines plėtros programas, planuojant konkrečias pažangos priemones ir jas įgyvendinant. Strateginių tikslų pažangos uždaviniams įgyvendinti ministerijos, pagal konkrečias valdymo sritis, rengia plėtros programas, kurios formuoja konkrečias viešosios politikos pažangos priemones.

Prie DVT pažangos prisidedama skirtingai, tačiau nė vieno NPP pažangos uždavinio įgyvendinimas negali turėti neigiamo poveikio horizontaliajam darnaus vystymosi principui. Kiekvieno iš principų įgyvendinimui užtikrinti paskirti horizontaliųjų principų koordinatoriai. Aplinkos ministerija yra atsakinga už horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo užtikrinimą.

Darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo pažangai matuoti taikomi 3 stebėsenos rodikliai:

1. Darnaus vystymosi indeksas,
2. Žaliųjų viešųjų pirkimų vertės dalis nuo visų viešųjų pirkimų vertės (toliau - ŽVP rodiklis),
3. Išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pokytis ES ATLPS nedalyvaujančiuose sektoriuose, palyginti su 2005 m (toliau – ŠESD rodiklis).

HORIZONTALIOJO DARNAUS VYSTYMOŠI PRINCIPO STEBĖSENOS RODIKLIŲ APŽVALGA

Darnaus vystymosi indeksas

Šis indeksas apžvelgia visus Darbotvarkės 2030 DVT rodiklius ir jų įgyvendinimo pažangą. NPP įtvirtintas Lietuvos siekis įgyvendinti DVT nuosekliai, ir taip pagerinti šalies poziciją [Darnaus](#)

[vystymosi indekse](#) – iki 2030 m. patekti į geriausiai vertinamų šalių 20-tuką.

Vertinant Lietuvos situaciją 2020-2022 m. laikotarpiu kitų valstybių 17-os DVT įgyvendinimo kontekste, matomas Lietuvos pozicijos kritimas iš 36 į 39 vietą. Nors iškeltas ambicingas tikslas patekti į 20-uką kol kas nėra sėkmingai įgyvendinamas, svarbu atkreipti dėmesį, kad Lietuva savo Darnaus vystymosi indekso poziciją 2021 m. buvo pagerinusi iki 31 vietos. Pozicijos kritimą galėjo lemti skirtingas kasmet vertinamų valstybių skaičius, šiek tiek kintantys vertinami rodikliai ir jų metodologijos arba tai, kad kitų vertinamų valstybių pažanga buvo spartesnė.

METAI	ŠALIES UŽIMAMA POZICIJA	ŠALIES SURINKTA BALŲ SUMA	VIDUTINĖ EUROPOS REGIONO SURINKTA BALŲ SUMA
2020	36/166	75,0	77,3
2021	31/165	76,7	77,2
2022	39/163	75,4	77,2

LIETUVOS POZICIJOS KAITA DARNIAUS VYSTYMOŠI INDEKSE (2020–2022 M.)

DARBOTVARKĖS 2030 ĮGYVENDINIMO PAŽANGA, REMIANTIS DARNIAUS VYSTYMOŠI INDEKŠU (2022 M.)

- Įgyvendintas DVT
- Susiduriama su sunkumais įgyvendinant DVT, bet tikslai gali būti pasiekti (reikalingi nedideli politikos ar intervencijų pokyčiai)
- Susiduriama su reikšmingais sunkumais įgyvendinant DVT. Tikslai gali būti pasiekti tik įgyvendinus reikšmingus politinius ar intervencijų pokyčius
- Reikalingos didelės pastangos, norint įgyvendinant DVT. Kitu atveju, tikslai nebus įgyvendinti

Pažymėtina, kad Darnaus vystymosi indekso duomenys yra preliminari tarptautinių ekspertų parengta analitinė priemonė, padedanti vyriausybėms ir kitiems suinteresuotiems subjektams įvertinti esamą padėtį, siekiant DVT. Darnaus vystymosi indekso duomenys gaunami pasitelkiant

įvairius oficialius ir neoficialius duomenų šaltinius. Dauguma duomenų – apie du trečdaliai – gaunami pasitelkiant tarptautinių organizacijų renkamus duomenis (EBPO, PSO, UNICEF, FAO ir kt.), kita dalis duomenų – likęs trečdalis – surenkamas panaudojant kitus neoficialius duomenų šaltinius: pilietinių visuomenės organizacijų duomenys, skirtingų metodikų pagrindu vykdytos namų ūkių apklausos ir kiti duomenys. Todėl svarbu akcentuoti, kad nacionaliniai duomenys gali skirtis nuo tų, kuriuos naudoja Darnaus vystymosi indeksas, todėl šio indekso pateikiamų duomenų interpretavimas nėra visiškai tikslus ir turi būti vertinamas atidžiai.

Analizuojant Darnaus vystymosi indekso duomenis pastebėta, kad nors vadovaujantis Darnaus vystymosi indekso duomenis nurodyta, kad DVT 15 „Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą“ nurodytas kaip įgyvendintas, tačiau toks teiginys nėra tikslus ir teisingas. Vertinant šio tikslo įgyvendinimą, buvo pasitelkiami ne visi ir tam tikrais atvejais reikšmingai skirtingi rodikliai, pavyzdžiui, konkretaus 15 DVT atveju, šiame indekse pateikiami duomenys apie vidutinį ploto dydį, kuris yra saugomas biologinei įvairovei svarbiose sausumos ir gėlųjų vandenų teritorijose. Tuo tarpu bendroje Lietuvos DVT pažangos statistikoje atsispindi tik saugomų teritorijų ploto, palyginti su šalies plotu, rodiklis. Šių rodiklių dydžiai yra reikšmingai skirtingi, o tai lemia, kad Darnaus vystymosi indekso duomenimis tikslas yra sėkmingai įgyvendinamas, o Lietuvos vertinamu atveju - pažanga yra vidutinė. Pažymėtina, kad Lietuva daro reikšmingą pažangą, įgyvendindama šį tikslą, tačiau nėra pasiekusi visų šio tikslo uždavinių ir toliau deda pastangas siekiant išplėsti saugomas teritorijas ir kitomis formomis padidinti saugomus plotus, pagerinti saugomų rūšių ir buveinių būklę, sustabdyti biologinės įvairovės praradimą ir apsaugoti nykstančias rūšis.

Siekiant palyginti Darnaus vystymosi indekso duomenis su Lietuvos duomenimis, visą informaciją apie DVT uždavinių ir jų rodiklių reikšmes galima rasti Valstybės duomenų agentūros sukurtame, viešame [DVT interaktyviame portale](#). Jame pateikiami turimi DVT rodikliai, pristatomas jų esamumas (t. y. kiek rodiklių yra rengiama, nerengiama, kiek yra šaliai netaikytinų), pateikiami DVT infografikai. Visi DVT interaktyviame portale pateikiami duomenys atnaujinami du kartus per metus.

Žaliųjų viešųjų pirkimų vertės dalis nuo visų viešųjų pirkimų vertės

Įgyvendinant NPP, kur įtvirtinta, kad siekiant prisidėti prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo Lietuvoje numatoma didinti žaliųjų viešųjų pirkimų (toliau - ŽVP) dalį, ir Vyriausybės programą, patvirtintą Seimo [2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“](#), kur nurodoma, kad nuo 2023 m. valstybinės įstaigos bus įpareigosios prekes, darbus ir paslaugas įsigyti tik žaliųjų pirkimų būdu, Vyriausybė ir Aplinkos ministerija 2021 m. ėmėsi tobulinti žaliųjų pirkimų sistemą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1133 „Dėl žaliųjų pirkimų tikslų nustatymo ir įgyvendinimo“ [2021 m. birželio 21 d. pakeitimu Nr. 478](#) (toliau – Nutarimas) įtvirtinta, kad 2021 m. – 10 proc., 2022 m. – 50 proc., o nuo 2023 m. – visi viešieji pirkimai turi būti žali, skaičiuojant pagal vertę nuo visų pirkimų. ŽVP rodiklis auga kasmet dėl priimtų tikslų Vyriausybės lygmeniu: 2019 m. ŽVP sudarė vos 3,3 proc. visų viešųjų pirkimų, 2020 m. – 5 proc., 2021 m. – 16,2 proc., o 2022 m. ŽVP procentas perkopė 60 proc.

VPT žaliųjų pirkimų 2019-2021 m. [ataskaitų](#) ir [švieslentės](#) duomenimis:

*Preliminariais duomenimis (žiūrėta 2023-03-23)

Nutarimu taip pat įtvirtintas įpareigojimas Vyriausybei pavaldžius ir atskaitingus valstybės biudžeto asignavimų valdytojus užtikrinti, kad skiriant pažangos lėšas, kuriomis įgyvendinamos nacionalinėse plėtros programose suplanuotos pažangos priemonės ir projektai, būtų taikomi žaliųjų pirkimų reikalavimai. Atitinkamai Aplinkos ministerija siekia užtikrinti, kad rengiant pažangos priemonių projektų finansavimo sąlygų aprašus būtų įtraukta formuluotė dėl žaliųjų pirkimų reikalavimų. Pažymėtina, kad 2010 m. rugsėjo 14 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-762 patvirtintame Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą ir nėra perkantieji subjektai pagal Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymą, pirkimų vykdymo tvarkos aprašo 3 p., įtvirtintas reikalavimas atliekant visus pirkimus taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus.

2021 m. kovo 31 d. priimti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. D1-508 „Dėl Produktų, kurių viešiesiems pirkimams ir pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašo, Aplinkos apsaugos kriterijų ir Aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turi taikyti pirkdamos prekes, paslaugas ar darbus, taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimai, kuriais patikslinta žaliojo pirkimo sąvoka ir atnaujinta žaliojo pirkimo vykdymo tvarka, sudarant galimybes žaliuosius pirkimus atlikti visose produktų, paslaugų ir darbų srityse. Siekiant toliau tobulinti ŽVP teisinį reguliavimą, [2022 m. gruodžio 13 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-401](#) patvirtintas Aplinkos apsaugos

kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašas, kuriame, atsižvelgiant į didžiausią poveikį aplinkai darančias sritis, atnaujintos produktų grupės ir privalomai taikomi minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai bei patikslinti žaliųjų pirkimų reikalavimai – įvestos galimybės be papildomų kriterijų nustatymo žaliaisiais laikyti pirkimus, kuriais perkami aplinkosaugai ar aplinkai palankūs produktai, aplinkosauginės inovacijos ar paslaugos, kurios nėra susijusios su materialaus objekto sukūrimu ir kurių teikimo metu nėra numatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai, nesukuriamas taršos šaltinis ir negeneruojamos atliekos.

Aplinkos ministerija ŽVP plėtros siekia kryptingai. Patvirtintas [Žaliųjų pirkimų įgyvendinimo planas](#) (toliau – Planas). Plane nustatyti uždaviniai Aplinkos ministerijai, Viešųjų pirkimų tarnybai (toliau – VPT), Centrinei perkančiajai organizacijai: tobulinti žaliųjų pirkimų teisinį reglamentavimą, stiprinti bendradarbiavimą su pirkimų vykdytojais ir tiekėjais, stiprinti kompetencijas ir gebėjimus ŽVP srityje, sukurti naujus įrankius, kurie padėtų efektyviau vykdyti žaliuosius pirkimus. Įgyvendinant Plane numatytus uždavinius ŽVP srityje pasiektas didelis progresas – VPT įkurtas ŽVP kompetencijų centras (Darniųjų pirkimų skyrius), įdiegti atvirais duomenimis paremti ŽVP stebėsenos įrankiai ([švieslentė](#), [žaliųjų pirkimų skelbimų duomenys](#)), stiprinami konsultaciniai mechanizmai ([VPT informacijos medis](#), [D.U.K.](#)), perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai efektyviai konsultuojami el. paštu, telefonu, pateikiama informacija, metodinė pagalba, gairės bei mokymai siekiant progreso žaliųjų pirkimų sistemoje.

Vertinant ŽVP rezultatus, galime teigti, kad žaliųjų pirkimų pažanga, siekiant užsibrėžtų valstybinių tikslų, yra nuolatinė ir kasmet viršija lūkesčius. Visgi pastebėtina, kad dėl susidariusios padėties (karo Ukrainoje, kylančios infliacijos, energetinės kainų krizės), žalieji pirkimai vis dar išlieka iššūkiu, reikalaujančiu efektyvesnio visų sričių atstovų įsitraukimo. 2023 m. ŽVP vykdymas

kol kas viršija 80 proc., tačiau tolesniam ŽVP progresui reikalinga platesnė komunikacija, bendradarbiavimas su skirtingų sričių specialistais bei prekių ir paslaugų tiekėjais.

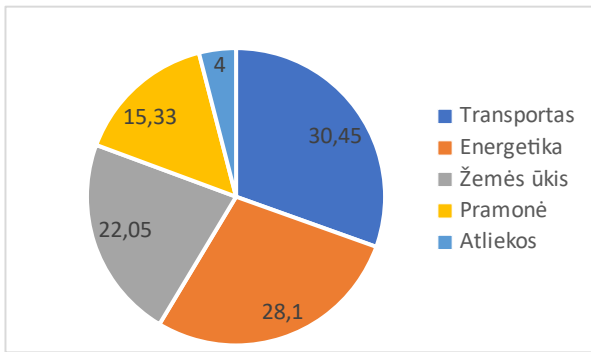
2021 m. viešieji pirkimai Lietuvoje sudarė 11,8 proc. BVP, todėl žalieji pirkimai gali tapti esminiu veiksmu siekiant žiedinės ir neutralaus poveikio klimatui ekonomikos tikslų. ŽVP taip pat yra akcentuojamas ir Europos žaliajame kurse, kaip įrankis skatinantis saikingesnį gamtinių išteklių naudojimą, pereinant prie tvarios produktų gamybos ir vartojimo.

Išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pokytis ES ATLPS nedalyvaujančiuose sektoriuose, palyginti su 2005 m.

NPP įtvirtintas siekis iki 2025 m. ES ATLPS nedalyvaujančiuose sektoriuose įskaitant žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriaus absorbuojamą, ŠESD kiekį sumažinti 6,4 proc., o iki 2030 m. net 25 proc., palyginti su 2005 m.

Aplinkos ministerijos kartu su Aplinkos apsaugos agentūra ir Valstybine miškų tarnyba parengta [2023 m. Nacionalinė išmetamųjų ŠESD kiekio apskaitos ataskaita](#) atskleidžia, kad 2021 m. Lietuvoje į atmosferą išmesta 20,3 mln. tonų CO₂ ekvivalentu, t. y. apie 0,5 proc. mažiau ŠESD nei 2020 metais. 2021 m. Lietuvoje buvo absorbuota 6,1 mln. tonų CO₂, daugiausiai – vis didėjančio miškingumo ir daugiamečių pievų dėka.

Kaip rodo 2023 m. Lietuvos nacionalinės ŠESD apskaitos ataskaitos duomenys, mūsų šalyje daugiausia 2021 metais ŠESD išmetė transporto (30,3 proc.) ir energetikos (30,1 proc.) sektoriai. Trečioje vietoje – žemės ūkis (21,7 proc.), kiek mažiau ŠESD išmesta pramonės (13,8 proc.) ir atliekų (4,0 proc.) sektoriuose.

Skaičiuojama, kad 2021 m. ES ATLPS nedalyvaujantys ūkio sektoriai sugeneravo 70,5 proc. visų ŠESD. ES ATLPS nedalyvaujančiame sektoriuje ŠESD palyginti su 2020 m. padidėjo 1,7 proc.

Daugiausia įtakos ŠESD kiekiui augimui ES ATLPS nedalyvaujančiame sektoriuje turi transporto sektorius. Transporto sektoriuje, kuris apima kelių, geležinkelių, oro ir vidaus vandenų transportą, didžiausia tarša tenka kelių transportui (95 proc.). 2021 m. duomenimis, kelių transporte didžiausias taršos indėlis yra iš lengvųjų (54 proc.) ir sunkiasvorių automobilių (41 proc.). Nors lyginant su 2020 m. ŠESD kiekis 2021 m. mažėjo daugelyje šalies ūkio sektorių – transporto (-0,2 proc.), žemės ūkio (-4,5 proc.), pramonės (-3,2 proc.), atliekų (-4,2 proc.), tačiau bendras Lietuvos ŠESD emisijų padidėjimas buvo nulemtas gana ženkliai padidėjusių emisijų energetikos sektoriuje (+7,7 proc.). Daugiausiai emisijos didėjo centralizuotos šilumos ir elektros gamyboje bei namų ūkiuose, įmonėse dėl išaugusio iškastinės kilmės kuro naudojimo.

Nuolat didėjant ES ATLPS nedalyvaujančio sektoriaus ŠESD išmetimams, kyla grėsmė, kad NPP įtvirtinti tikslai nebus pasiekti. Atsižvelgiant į ES ATLPS nedalyvaujančio sektoriaus ŠESD tendencijas NPP rodiklis iki 2025 m. šiame sektoriuje ŠESD kiekį sumažinti 6,4 proc. palyginti su 2005 m. yra sunkiai pasiekiamas, kadangi 2021 m. duomenimis, buvo apskaičiuotas 11,4 proc. emisijų padidėjimas, palyginti su 2005 m.

Skatinant taršų kurą keisti atsinaujinančiais energijos ištekliais ir mažinti ŠESD, 2022 m. iš Klimato kaitos programos skirta 102 mln. eurų: 16 mln. eurų pastatų atnaujinimui (modernizavimui), 81 mln. eurų

atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo skatinimui, 5 mln. eurų privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimui. Šios lėšos panaudotos energiniam pastatų efektyvumui didinti, saulės ar vėjo elektrinėms įrengti, elektros kaupimo įrenginiams, taršių šildymo įrenginių keitimui mažiau taršiais.

Iš biudžeto lėšų finansuojami projektai, skatinantys įmones atsisakyti iškastinio kuro ir investuoti į atsinaujinančių energijos išteklius. Įgyvendinus juos ŠESD kiekis turėtų mažėti apie 63,-2 tūkst. tonų CO₂ per metus.

Siekiant mažinti transporto keliamą taršą, 2022 m. iš Klimato kaitos programos skirta 12 mln. eurų mažiau taršaus transporto įsigijimui ir darnaus judumo skatinimui. Sunaikinusiems taršų automobilį gyventojams finansuojami viešojo transporto metiniai bilietai, dalijimosi paslaugos, teikiamos subsidijos dviračiams, paspirtukams, mažiau taršaus automobilio, e-motociklo ar e-mopedo įsigijimui. Iš Modernizavimo fondo skiriama paskata gyventojams ir verslui, įsigijusiems elektromobilius.

prisidėjimo prie horizontalaus darnaus vystymosi principo arba apskritai neaprašyto prisidėjimo atvejai.

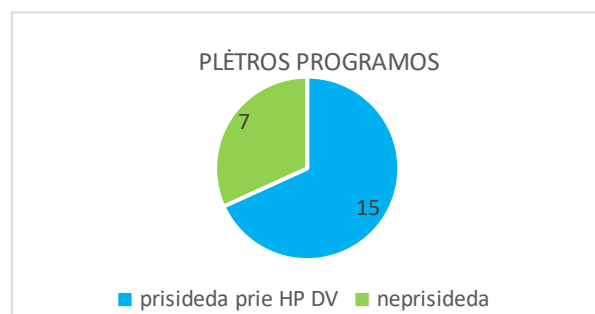
Aplinkos ministerija, vykdydama horizontaliojo darnaus vystymosi principo koordinatoriaus funkcijas, iš atsakingų institucijų surinko informaciją apie šio principo įgyvendinimo stebėsenos rodiklių pasiekimą ir svarbiausius rezultatus 2022 m., pasiektus įgyvendinant pažangos priemones, veiklas ir (arba) jų projektus. Išanalizavus institucijų pateiktą ir viešai prieinamą informaciją, teikiami apibendrinti statistiniai duomenys:

NPP PLĖTROS PROGRAMŲ IR PAŽANGOS PRIEMONIŲ PRISIDĖJIMAS PRIE DARNAUS VYSTYMO SI HORIZONTALIOJO PRINCIPO

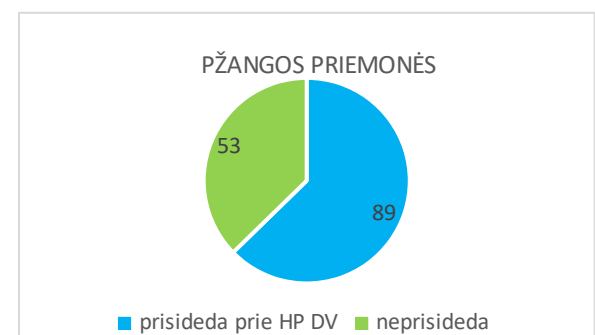
Vertinant NPP Plėtros programose numatytas pažangos priemones, pažymėtina, kad prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo prisidedama skirtingai, tačiau nė vieno NPP pažangos uždavinio įgyvendinimas negali turėti neigiamo poveikio horizontaliajam darnaus vystymosi principui.

Kiekvieno iš principų įgyvendinimui užtikrinti paskirti horizontaliųjų principų koordinatoriai. Aplinkos ministerija yra atsakinga už horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo užtikrinimą. 2021 – 2022 m. Aplinkos ministerija derino reikšmingą kiekį pažangos priemonių ir kitų susijusių strateginių dokumentų, siekiant padėti kokybiškai aprašyti pažangos priemonių prisidėjimą prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo ir jas teisingai susieti su Darbotvarkės 2030 DVT įgyvendinimu. Tačiau pažymėtina, kad tikrai ne visų pažangos priemonių aprašai buvo pateikti derinti Aplinkos ministerijai – dėl šios priežasties patvirtintuose pažangos priemonių aprašuose ir jų pagrindimo aprašuose pastebimi netinkamai aprašyto

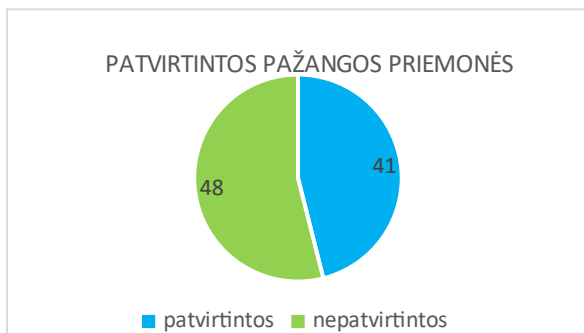
✓ Patvirtintos 22 Plėtros programos, iš jų prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo prisideda 15 Plėtros programų:

✓ Patvirtintose prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo prisidedančiose Plėtros programose numatyta įgyvendinti 142 pažangos priemones, iš jų – 89 pažangos priemonės turėtų prisidėti prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo:

✓ Iš 89 pažangos priemonių, kurios turėtų prisidėti prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo, kol kas patvirtinta 41 pažangos priemonė, kuri prisideda prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo:

Žemiau lentelėje pateikiama informacija pagal ministerijas, prisidedančias prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo:

	Plėtros programos	Prisidedančios Plėtros programos	Pažangos priemonės ¹	Prisidedančios pažangos priemonės	Patvirtintos ²
Aplinkos ministerija	1	1	14	14	6
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2	2	22	8	8
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Energetikos ministerija	2	1	12	12	3
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Finansų ministerija	1	1	6	2	0
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Kultūros ministerija	1	1	11	1	1
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	5	2	24	16	3
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Susisiekimo ministerija	1	1	13	12	6
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	3	2	15	11	7
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Teisingumo ministerija	2	1	13	3	2
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Užsienio reikalų ministerija	1	1	3	1	1
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Vidaus reikalų ministerija	2 ³	1	6	2	1
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					
Žemės ūkio ministerija	1	1	9	9	4
Patvirtintų pažangos priemonių sąsąja su DVT					

¹ Pažangos priemonių, iš prisidedančių prie horizontalaus darnaus vystymosi principo Plėtros programų, skaičius.

² Patvirtintų prisidedančių prie horizontalaus darnaus vystymosi principo pažangos priemonių skaičius.

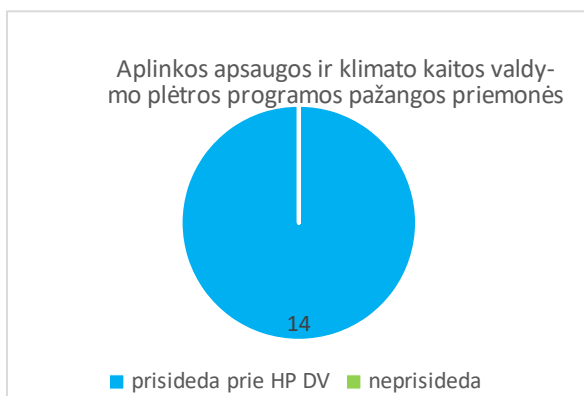
³ Regionų plėtros programa atskirai šioje ataskaitoje nenagrinėjama, o Viešojo saugumo plėtros programa rengiama, todėl taip pat nenagrinėjama.

PRISIDĖJIMAS PAGAL PLĖTROS PROGRAMAS

LR APLINKOS MINISTERIJA

- **Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programa**

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programa. **Prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo prisideda visos 14 pažangos priemonių**, numatytų šioje plėtros programoje.

Įvertinus visas 14 pažangos priemonių, kurios prisideda prie horizontaliojo principo įgyvendinimo matyti, kad patvirtinti 6 pažangos priemonių aprašai. Šių patvirtintų pažangos priemonių įgyvendinimas prisidės prie visų 3 darnaus vystymosi horizontaliojo principo stebėsenos rodiklių: visos nurodytos pažangos priemonės prisidės prie Darnaus vystymosi indekso rodiklio reikšmių siekimo, 4 pažangos priemonės prisidės prie ŽVP rodiklio reikšmių siekimo ir 5 pažangos priemonės prisidės prie ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. Šios pažangos priemonės tiesiogiai arba netiesiogiai prisidės prie Darbotvarkės 2030 DVT įgyvendinimo – vykdant veiklas, poveikles, investicines ar reguliacines veiklas bus prisidedama prie 3, 6, 7, 9, 11, 12, 13 ir 15 DVT įgyvendinimo.

1. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-01 „**Skatinti pastatų renovaciją**“ veiklas ir jų poveikles bus tiesiogiai prisidedama prie visų trijų horizontaliojo darnaus vystymosi principo stebėsenos rodiklių reikšmių siekimo. Pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės prie DVT 7 „Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija“, DVT 9 „Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves“, DVT 11 „Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs“ ir DVT 13 „Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų“ uždavinių įgyvendinimo. Projektų finansavimo sąlygų aprašuose bus įtvirtinta prievolė naudojant pažangos lėšas taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus, o taip pat prie ŽVP rodiklio reikšmių pasiekimo prisidės ir reguliacinės veiklos poveiklės įgyvendinimas – bus parengti ir patvirtinti teisės aktai, numatantys žaliuosiuose pirkimuose statant visuomeninius pastatus naudoti bent 50 proc. organinių ir medienos statybos produktų. Pažangos priemonės įgyvendinimas taip pat tiesiogiai prisidės prie ŠESD rodiklio reikšmių pasiekimo – įgyvendinus Įprastos renovacijos ir Organinės renovacijos veiklas ir jų poveikles 2021–2029 m. planuojama išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 82.978 t CO2 ekvivalentu.

1.1. Veikla „*Įprasta renovacija*“ su visomis savo poveiklėmis ir veikla „*Organinė renovacija*“ su visomis savo poveiklėmis tiesiogiai prisidės prie 7 DVT 7.3 uždavinio „Iki 2030 metų padvigubinti pasaulinį energijos vartojimo efektyvumo padidinimo rodiklį“ įgyvendinimo, siekiant pirminės energijos suvartojimą sumažinti 869.348 MWh/per metus. Taip pat šios veiklos prisidės prie 13 DVT 13.2 uždavinio „Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą“, siekiant išmetamas ŠESD CO2 kiekį sumažinti 82.978

t/per metus. Veiklos 2022 m. vykdyti nepradėtos.

1.2. Veikla „Organinių medžiagų gamybinių pajėgumų sukūrimas“ ir analitinė veikla „Standartizuotų modulinų konstrukcijų iš organinių medžiagų gamybos pajėgumų sukūrimo projektų galimų pareiškėjų, reikalavimų jiems ir projektams, Valstybės pagalbai, atrankos kriterijų, išlaidų tinkamumo analizė“ tiesiogiai prisidės prie 9 DVT 9.4 uždavinio „Iki 2030 metų modernizuoti infrastruktūrą ir aprūpinti naujais įrenginiais pramonės sektorius, kad jie taptų tvaresni, padėtų pagerinti išteklių naudojimo veiksmingumą ir taikytų daugiau švarių ir aplinkai nekenksmingų technologijų ir gamybos procesų, visoms šalims imantis veiksmų pagal jų atitinkamus pajėgumus“ ir 9.5 uždavinio „Plėsti mokslinius tyrimus, modernizuoti pramonės sektorių technologinius pajėgumus visose šalyse, visų pirma besivystančiose šalyse, įskaitant ir siekį iki 2030 metų skatinti naujoves ir labai padidinti mokslinių tyrimų ir plėtros srities darbuotojų skaičių 1 milijonui gyventojų bei valstybines ir privačias lėšas, skiriamas moksliniams tyrimams ir plėtrai“. Veiklos 2022 m. vykdyti nepradėtos.

1.3. Mišri (komunikacinė) veikla „Daugiabučių namų renovacijos skatinimas (renovacijos viešinimas, pastatų savininkų ar valdytojų informavimas, konsultavimas, projektų įgyvendinimo priežiūra ir kontrolė)“ tiesiogiai prisidės prie 13 DVT 13.3 uždavinio „Gerinti švietimą, informuotumo didinimą bei žmogiškuosius ir institucinius gebėjimus klimato kaitos mažinimo, prisitaikymo prie jos, jos poveikio mažinimo ir ankstyvo įspėjimo srityse“. Veikla 2022 m. nepradėta vykdyti.

1.4. Įgyvendinant pažangos priemonės Reguliacinę veiklą bus prisidedama prie 11 DV 11.3 uždavinio „Iki 2030 metų didinti įtraukią ir darnią urbanizaciją bei visų dalyvavimu pagrįsto, kompleksinio ir darnaus gyvenviečių planavimo ir valdymo gebėjimus visose šalyse“ ir prie 13.1 uždavinio „Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų

padarinių“ įgyvendinimo. Veikla 2022 m. vykdyti nepradėta.

2. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „**Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą**“ veiklas ir jų poveikles bus tiesiogiai prisidedama prie visų trijų horizontalaus darnaus principo stebėsenos rodiklių reikšmių siekimo. Pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės prie DVT 7 „Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija“, DVT 9 „Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves“, DVT 12 „Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius“ ir DVT 13 „Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų“ uždavinių įgyvendinimo. Projektų finansavimo sąlygų aprašuose, bus įtvirtinta prievolė naudojant pažangos lėšas taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus. Pažangos priemonės įgyvendinimas taip pat tiesiogiai prisidės ir prie ŠESD rodiklio reikšmių pasiekimo – įgyvendinus pažangos priemonėje planuojamas veiklas ir jų poveikles 2022–2025 m. planuojama išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 531,59 tūkst. t CO₂ ekvivalentu.

2.1 Investicinės veiklos poveiklės (Fizinių asmenų vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimas (modernizavimas); Juridinių asmenų negyvenamosios paskirties pastatų atnaujinimas (modernizavimas); Daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimas („mažoji renovacija“) tiesiogiai prisidės prie 7 DVT 7.3 uždavinio „Iki 2030 metų padvigubinti pasaulinį energijos vartojimo efektyvumo padidinimo rodiklį“ įgyvendinimo. Šių veiklų įgyvendinimas mažins energijos vartojimo poreikį, nes bus atnaujinami pastatai ir technologiniai procesai. Paskelbti 3 kvietimai pastatų atnaujinimui (modernizavimui).

2.2. Investicinės veiklos dėl atsinaujinančių išeklių panaudojimo skatinimo poveiklė „Saulės elektrinės fiziniams asmenims (nutolusios saulės elektrinės dalies įsigijimas iš vystytojo elektrinių parke)“ tiesiogiai

prisidės prie 7 DVT 7.3. uždavinio „Iki 2030 metų padvigubinti pasaulinį energijos vartojimo efektyvumo padidinimo rodiklį“ įgyvendinimo. Šios veiklos poveiklės „*Atsinaujančių energijos išteklių panaudojimas valstybės, savivaldybių, tradicinių religinių bendruomenių, religinių bendrijų ar centrų poreikiams*“; „*Atsinaujančių energijos išteklių (saulės) panaudojimas nepasiturinčių fizinių asmenų elektros energijos reikmėms ir (ar) iškastinį kurą naudojančių šilumos įrenginių pakeitimui*“ ir „*Atsinaujančių energijos išteklių panaudojimas fizinių asmenų gyvenamuosiuose namuose pakeičiant iškastinį kurą naudojančius šilumos įrenginius*“ tiesiogiai prisidės prie 12 DVT 12c uždavinio „Racionalizuoti neveiksmingas iškastinio kuro subsidijas, skatinančias eikvojančią vartojimą, pašalinant rinkos iškraipymus remiantis nacionalinėmis aplinkybėmis, įskaitant mokesčių pertvarkymą ir laipsnišką šių žalingų subsidijų nutraukimą ten, kur jos teikiamos, siekiant atspindėti jų poveikį aplinkai, visapusiškai atsižvelgiant į ypatingus besivystančių šalių poreikius ir sąlygas, taip pat kuo labiau sumažinti galimą neigiamą poveikį jų vystymuisi neturtingas ir paveiktas bendruomenes apsaugančiu būdu“ įgyvendinimo. Nurodytų veiklų įgyvendinimas mažins energijos vartojimo poreikį, nes bus atnaujinami pastatai ir technologiniai procesai, ir skatins diegti aplinkai palankias technologijas atsisakant tiesioginių kompensacijų. 2022 m. paskelbti 9 kvietimai atsinaujančių energijos išteklių panaudojimo skatinimui.

2.3. Investicinės veiklos dėl biometano poveiklės „*Investicinė parama biometano gamybai ir (ar) biodujų išvalymui*“ ir „*Biometano ir (ar) biodujų panaudojimas žemės ūkyje pakeičiant dyzelinį kurą*“ prisidės prie 7 DVT 7.2 uždavinio „Iki 2030 metų labai padidinti atsinaujančiosios energijos dalį pasaulinės energijos rūšių derinyje“ įgyvendinimo.

2.3. Investicinės veiklos poveiklės: „*Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių*

įgyvendinimas“ ir „*Iškastinio kuro naudojimo mažinimas įmonėse*“ tiesiogiai prisidės prie 9 DVT 9.4 uždavinio „Iki 2030 metų modernizuoti infrastruktūrą ir aprūpinti naujais įrenginiais pramonės sektorius, kad jie taptų tvaresni, padėtų pagerinti išteklių naudojimo veiksmingumą ir taikytų daugiau švarių ir aplinkai nekenksmingų technologijų ir gamybos procesų, visoms šalims imantis veiksmų pagal jų atitinkamus pajėgumus“ įgyvendinimo – veiklos prisidės prie spartesnių įmonių technologinių procesų pakeitimo ir modernizavimo. Pirmoji poveiklė taip pat prisidės prie 7DVT „Iki 2030 metų padvigubinti pasaulinį energijos vartojimo efektyvumo padidinimo rodiklį“ įgyvendinimo, o antroji minėta poveiklė prisidės prie 12 DVT 12c uždavinio „Racionalizuoti neveiksmingas iškastinio kuro subsidijas, skatinančias eikvojančią vartojimą, pašalinant rinkos iškraipymus remiantis nacionalinėmis aplinkybėmis, įskaitant mokesčių pertvarkymą ir laipsnišką šių žalingų subsidijų nutraukimą ten, kur jos teikiamos, siekiant atspindėti jų poveikį aplinkai, visapusiškai atsižvelgiant į ypatingus besivystančių šalių poreikius ir sąlygas, taip pat kuo labiau sumažinti galimą neigiamą poveikį jų vystymuisi neturtingas ir paveiktas bendruomenes apsaugančiu būdu“, skatinant diegti aplinkai palankias technologijas atsisakant tiesioginių kompensacijų. 2022 m. paskelbtas 1 kvietimas juridinių asmenų ŠESD kiekio mažinimo skatinimui – privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimui (*kvietimas vyksta kol pakanka lėšų pagal priemonę (5 mln. eurų), bet ne ilgiau kaip iki 2023 m. rugpjūčio 1 d.*).

2.4. Investicinė veikla „*Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta 2020 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XIV-72, 155.4 papunktyje nurodyta priemonė „Neutralaus poveikio klimatui Vyriausybė nuo 2024 m.*“ prisidės prie 7 DVT 7.2 uždavinio „Iki 2030 metų labai padidinti atsinaujančiosios energijos dalį pasaulinės energijos rūšių derinyje“ įgyvendinimo – fiziniai ir juridiniai asmenys bus skatinami

naudoti iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektrą, mažinti iškastinio kuro naudojimą šilumos sektoriuje.

2.5. Investicinė veikla „*Juridinių asmenų investicijoms į gamtinių dujų naudojimo mažinimą ir (ar) atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą*“ prisidės prie 13 DVT 13.2 uždavinio „Itraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą“ įgyvendinimo (priemonės įgyvendinimas) ir 13.3 uždavinio „Gerinti švietimą, informuotumo didinimą bei žmogiškuosius ir institucinius gebėjimus klimato kaitos mažinimo, prisitaikymo prie jos, jos poveikio mažinimo ir ankstyvo įspėjimo srityse“ įgyvendinimo – veikla skatins informuoti visuomenę apie klimato kaitą ir dalyvauti formuojant klimato kaitos politiką.

2.6. Komunikacinė veikla „*Finansinė paskata nevyriausybinų organizacijų veikloms ir (ar) veiksmams formuojant klimato politiką ir informuojant visuomenę apie klimato kaitą*“

Prisidės prie DVT 7, 9 ir 12 minėtų uždavinių įgyvendinimo, taip pat prie DVT 17. 2022 m. pradžioje paskelbtas kvietimas nevyriausybinėms organizacijoms klimato kaitos advokacijai didinti.

Iš viso įgyvendinant šią pažangos priemonę 2022 m. paskelbta 15 kvietimų (už 114 mln. eurų), siekiant įgyvendinti numatytas veiklas ir poveikles. Dalis paskelbtų kvietimų jau pasibaigę ir šiuo metu yra pradėti įgyvendinti projektai, dalis lėšų (7 mln. eurų) išmokėta 2022 m. Kiti projektai bus pabaigti iki 2025 m. Pažymėtina, kad visose priemonėse juridiniams asmenims taikomi žaliųjų viešųjų pirkimų reikalavimai. Klimato kaitos programos lėšomis šiuo metu finansuojama nauja iniciatyva, susijusi su nevyriausybinų organizacijų skatinimu veikti klimato kaitos srityje ir daryti didesnę įtaką teisėkūrai bei šviesti visuomenę.

3. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 02-01-06-07-01 „**Gerinti vandens telkinių būklę**“ (dalinė) veiklas bus tiesiogiai prisidedama prie dviejų horizontalaus

darnaus principo stebėsenos rodiklių reikšmių siekimo.

Pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės prie DVT 6 „Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją“ įgyvendinimo ir prie ŠESD rodiklio reikšmių pasiekimo – įgyvendinus veiklas nebeliks poreikio gyventojams, kurie nuotekas tvarkė individualiai, ir Pabradės karinio poligono nuotekų vežti į nuotekų valyklas asenizaciniu transportu, t. y. bus prisidedama prie šio transporto ŠESD išmetimų mažinimo.

Įgyvendinant šios pažangos priemonės veiklas bus tiesiogiai prisidedama prie 6 DVT 6.2 uždavinio „Iki 2030 metų užtikrinti visiems tinkamas ir lygiateises sanitarijos bei higienos sąlygas ir panaikinti tuštinančią atvirose erdvėse, ypatingą dėmesį skiriant moterų ir mergaičių bei pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų poreikiams“ ir 6.3 uždavinio „Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu“ įgyvendinimo. Numatoma, kad iki 2024 m. (imtinai) prie centralizuotų nuotekų surinkimo sistemų bus prijungti 1694 būstai, rekonstravus nuotekų valymo įrenginius, jų pajėgumai padidės 2 330 m³ per parą, t. y. bus sudaryta galimybė centralizuotas nuotekų tvarkymo paslaugas teikti Pabradės aglomeracijos gyventojams, Pabradės kariniam poligonui, užsieniečių registracijos centre gyvenantiems neteisėtiems migrantams, bus užtikrintas nuotekų išvalymas iki nustatytų normų – sudarytos tinkamos prielaidos mažinti vandens telkinių taršą ir taip gerinti jų būklę.

4. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 02-001-06-08-01 „**Išsaugoti biologinę įvairovę**“ (dalinė) veiklas bus tiesiogiai prisidedama prie Darnaus vystymosi indekso reikšmių siekimo. Pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės prie DVT 15 „Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės

blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą“ siekimo. Įgyvendinant pažangos priemonės veiklas bus prisidedama prie 15 DVT 15.1. uždavinio „Iki 2020 metų užtikrinti sausumos ir vidaus gėlo vandens ekosistemų ir jų paslaugų, pirmiausia miškų, pelkių, kalnų ir sausumų, išsaugojimą, atkūrimą ir tausų naudojimą laikantis tarptautinėse sutartyse nustatytų įsipareigojimų“, 15.2. uždavinio „Iki 2020 metų skatinti visų rūšių miškų darnaus valdymo įgyvendinimą, stabdyti miškų kirtimą, atkurti išnykusius miškus ir labai padidinti miškų želdinimą pasauliniu lygiu“ ir 15a uždavinio „Sutelkti ir labai padidinti finansinius išteklius iš visų šaltinių, siekiant išsaugoti ir tausiai naudoti biologinę įvairovę ir ekosistemas“ įgyvendinimo. Įgyvendinant veiklą „*Privačių miškų, turinčių, didžiausią gamtinę vertę, išpirkimas ir apsaugos sutarčių sudarymas su savininkais*“ bus sudarytos finansinės prielaidos išpirkti valstybės naudai privačius miškus arba miško savininkams išmokėti tinkamas vienkartinės kompensacijas už tai, kad jie visam laikui atsisakytų ir sutiktų nevykdyti miško kirtimų vertingiausiuose biologinės įvairovės požiūriu miškuose, tokiu būdu užtikrinant biologinės įvairovės apsaugą ir stiprinant „Natura 2000“ teritorijų apsaugą.

5. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 02-01-06-08-04 „**Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi**“ veiklas ir jų poveikles bus tiesiogiai prisidedama prie visų trijų horizontalaus darnaus principo stebėsenos rodiklių reikšmių siekimo. Pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės prie DVT 6 „Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją“, DVT 9 „Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves“, DVT 12 „Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius“ ir DVT 13 „Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų“ uždavinių įgyvendinimo. Projektų finansavimo sąlygų aprašuose, bus įtvirtinta prievolė naudojant pažangos lėšas taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus. Pažangos priemonės įgyvendinimas taip pat tiesiogiai

prisidės ir prie ŠESD rodiklio reikšmių pasiekimo – įgyvendinus pažangos priemonėje planuojamas veiklas 2023–2030 m. planuojama sumažinti miškininkystės išmetamą ŠESD kiekį, ilgalaikėje perspektyvoje, kompensuojant reikšmingus CO₂ emisijų kiekius.

5.1. Įgyvendinant veiklą „*Išretėjusių ir ekonomiškai menkaverčių medynų ar krūmynų pertvarkymas į produktyvius ir atsparius klimato kaitai medynus, įvairiarūšių ir įvairiamžių medynų formavimas*“ ir „*Miškų plėtra valstybinėje žemėje*“ bus tiesiogiai prisidedama prie 6 DVT 6.6. uždavinio „Iki 2020 metų apsaugoti ir atkurti su vandeniu susijusias ekosistemas, įskaitant kalnus, miškus, pelkes, upes, vandeninguosius sluoksnius ir ežerus“ ir 13 DVT „Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų“ 13.1 uždavinio „Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių“ įgyvendinimo. Šiomis veiklomis bus siekiama didinti miškingumą ir gerinti miškų kokybę, o taip pat didinti miškų atsparumą klimato kaitos poveikiui ir prisitaikymą prie jos.

5.2. Įgyvendinant veiklą „*Sėklinės miško medžiagos laikymo ir apsaugos gerinimas, diegiant pažangias technologijas ir taikant efektyvias priemones*“ taip pat bus tiesiogiai prisidedama prie 13 DVT 13.1 uždavinio „Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių“ reikšmių siekimo.

5.3. Įgyvendinant veiklas „*Efektyvių genetinių miško medžių išteklių išsaugojimo ir atkūrimo priemonių taikymas*“ ir „*Miško medžių selekcijos plėtra ir aukštesnės kilmės kategorijos sėklinės miško bazės kūrimas*“ bus prisidedama prie 13 DVT minėto 13.1 uždavinio ir 15 DVT 15.6 uždavinio „Skatinti sąžiningą ir lygiateisį dalijimąsi genetinių išteklių teikiama nauda ir suteikti galimybes naudotis tokiais ištekliais, kaip susitarta tarptautiniu lygiu“ siekimo. Prie pastarojo 15.6 uždavinio reikšmių taip pat prisideda ir pažangos priemonėje numatyta veikla

„Pritaikyti klimato kaitos pokyčiams miškų priešgaisrinę apsaugą, įdiegiant pažangias miško gaisrų aptikimo ir greito reagavimo priemones ir technologijas“.

5.4. Įgyvendinant veiklą „Vykdyti miškų mokslo tiriamuosius ir eksperimentinius darbus, kuriant pažangias ir artimas gamtai miškininkystės technologijas, papildant žinias apie klimato kaitos įtaką miško ekosistemų gyvybingumui“ bus prisidedama prie 9 DVT 9.5 uždavinio „Plėsti mokslinius tyrimus, modernizuoti pramonės sektorių technologinius pajėgumus visose šalyse, visų pirma besivystančiose šalyse, įskaitant ir siekį iki 2030 metų skatinti naujoves ir labai padidinti mokslinių tyrimų ir plėtros srities darbuotojų skaičių 1 milijonui gyventojų bei valstybines ir privačias lėšas, skiriamas moksliniams tyrimams ir plėtrai“ įgyvendinimo – bus atlikti tiriamojo taikomojo pobūdžio moksliniai darbai dėl miškininkystės priemonių ir miškų ūkio darbų technologijų tobulinimo miškų ūkio politikos srityje.

5.5. Pažymėtina, kad visos pažangos priemonėje numatytos veiklos, kurios nukreiptos į miško išteklių apsaugą, gausinimą ir tvarų naudojimą, prisidės prie 12 DVT 12.2 uždavinio „Iki 2030 metų pasiekti darnų gamtos išteklių valdymą ir veiksmingą jų naudojimą“ įgyvendinimo. Taip pat visos veiklos prisidės prie 15 DVT 15.1 uždavinio „Iki 2020 metų užtikrinti sausumos ir vidaus gėlo vandens ekosistemų ir jų paslaugų, pirmiausia miškų, pelkių, kalnų ir sausumų, išsaugojimą, atkūrimą ir tausų naudojimą laikantis tarptautinėse sutartyse nustatytų įsipareigojimų“ 15.2 uždavinio „Iki 2020 metų skatinti visų rūšių miškų darnaus valdymo įgyvendinimą, stabdyti miškų kirtimą, atkurti išnykusius miškus ir labai padidinti miškų želdinimą pasauliniu lygiu“ įgyvendinimo.

6. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 02-01-06-11-01 „**Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą**“ veiklas ir jų poveikles bus tiesiogiai prisidedama prie visų trijų horizontalaus darnaus principo stebėsenos rodiklių reikšmių siekimo. Pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės

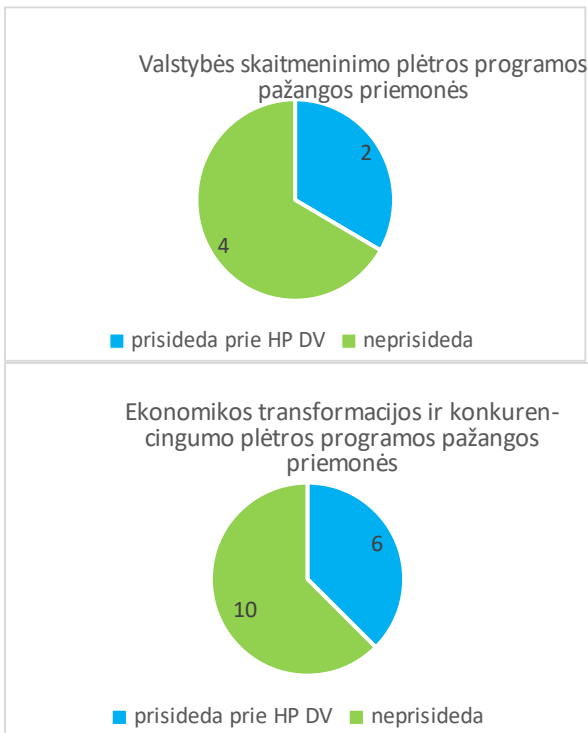
prie DVT 3 „Užtikrinti sveiką gyvenseną ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę“ ir DVT 11 „Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs“. Projektų finansavimo sąlygų aprašuose, bus įtvirtinta prievolė naudojant pažangos lėšas taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus. Pažangos priemonės įgyvendinimas taip pat tiesiogiai prisidės ir ŠESD rodiklio reikšmių pasiekimo, kadangi netaršių technologijų diegimas ne tik mažina aplinkos oro taršą, tačiau taip pat ir išmetamą ŠESD kiekį.

Įgyvendinant Pažangos priemonės veiklos „Įgyvendinti oro taršos mažinimo ir oro taršos prevencijos investicinius projektus“ poveiklę „Vidutinių kurą deginančių įrenginių išmetamų dujų valymo įrenginių ar kitų su taršos mažinimu susijusių technologijų diegimas ir (ar) modernizavimas“ bus prisidedama prie 3 DVT 3.9 uždavinio „Iki 2030 metų reikšmingai sumažinti mirčių ir ligų, kurias sukėlė pavojingi chemikalai, oro, vandens ir dirvožemio tarša ir užterštumas, skaičių“ ir 11 DVT 11.6 uždavinio „Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui“ reikšmių siekimo.

LR EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

- **Valstybės skaitmeninimo plėtros programa**
- **Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programa**

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda abi 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos plėtros programos: Valstybės skaitmeninimo ir Ekonomikos transformacijos konkurencingumo plėtros programos. **Prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo prisideda 8 pažangos priemonės**, numatytos šiose plėtros programose.

Įvertinus visas 8 pažangos priemones, kurios prisideda prie horizontaliojo principo įgyvendinimo matyti, kad jų įgyvendinimas prisidės prie visų 3 darnaus vystymosi horizontaliojo principo rodiklių reikšmių siekimo: visos nurodytos pažangos prisidės prie Darnaus vystymosi indekso rodiklio reikšmių siekimo, 1 pažangos priemonė prisidės prie ŠESD rodiklio reikšmių siekimo ir 1 pažangos priemonė prisidės prie ŽVP rodiklio reikšmių siekimo. Šios pažangos priemonės tiesiogiai arba netiesiogiai prisidės prie Darbotvarkės 2030 DVT įgyvendinimo – vykdant veiklas, poveikles, investicines ar reguliacines veiklas bus prisidedama prie 4, 7, 8, 9, 10, 12, 13 ir 16 DVT įgyvendinimo.

LR ekonomikos ir inovacijų ministerijos **Valstybės skaitmeninimo plėtros programos** pažangos priemonės:

1. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 05-002-01-07-04 **„Skatinti efektyvų**

valstybės informacinių išteklių valdymą“ veiklas siekiama mažinti bendroms valstybės paslaugoms tenkančią lėšų dalį. Skaičiuojama, kad užbaigus valstybės informacinių išteklių infrastruktūros valdymo pertvarką išlaidos IRT infrastruktūrai būtų iki 30 proc. mažesnės, palyginti su išlaidomis, kurios būtų patiriamos neįgyvendinus šios pertvarkos. Taip pat planuojama padidinti gyventojų pasitenkinimą viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis (priemonės įgyvendinimas sumažina viešųjų paslaugų teikimo sutrikimus dėl geresnio IRT veikimo). Įgyvendinus šios pažangos priemonės veiklas bus padėtas pagrindas visuomenei gauti efektyvesnes ir saugesnes elektronines paslaugas, kurias skaitmeninis viešasis sektorius galėtų suteikti realiu laiku. Taip pat bus plečiama centralizuotoms IT paslaugoms teikti reikiama IRT infrastruktūra – tiek techninė, tiek programinė įranga, atnaujinama biudžetinių įstaigų pasenusių ir saugumo reikalavimų neatitinkančių lokalių duomenų perdavimo tinklų techninė ir sisteminė programinė įranga, kompiuterinės darbo vietos, perkeliamos biudžetinių įstaigų valdomos ir tvarkomos informacinės sistemos ir registrai į centralizuotai valdomą debesijos informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūrą. Visų šių veiklų įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie DVT 16 tikslo „Skatinti taikias ir įtraukias visuomenes darniam vystymuisi, suteikti visiems galimybes reikalauti teisingumo ir kurti veiksmingas, atsakingas ir įtraukias institucijas visais lygiais“ 6 uždavinio „Kurti veiksmingas, atsakingas ir skaidrias institucijas visais lygiais“ rodiklio siekimo. Pažangos priemonės veiklos jau pradėtos įgyvendinti. 2022 metų IV ketvirtyje paskelbti dalies IRT infrastruktūros techninės ir programinės įrangos, kompiuterinių darbo vietų techninės įrangos viešieji pirkimai, sudarytos sutartys už 16 mln. eurų.

2. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 05-002-01-07-09 **„Didinti socialiai pažeidžiamų grupių skaitmeninius įgūdžius“** numatytas 7 investicines ir 1 reguliacinę veiklą siekiama mažinti nelygybę naudojantis

skaitmeninimo suteikiama nauda. Didžioji dalis veiklų skirtos gerinti neįgaliųjų komunikavimo galimybes – bus sukurti skaitmeniniai informaciniai technologijų sprendimai, kurie negalią turintiems žmonės padės lengviau ir paprasčiau bendrauti ir naudotis viešosiomis paslaugomis. Įdiegus naujus IT sprendimus (komunikacijos programėlę asmenims su klausos negalia, audiovizualinio turinio perteikimo programėlę asmenims su regos negalia bei techninės pagalbos priemones asmenims su intelekto ir kognityviniais / komunikaciniais sutrikimais) asmenims su negalia bus sudarytos sąlygos lygiai su kitais visuomenės nariais dalyvauti visuomeniniame gyvenime, gauti reikiamas paslaugas, dalyvauti laisvalaikio veiklose ir bendrauti su kitais asmenimis be kliūčių. Taip pat bus stiprinami ne tik neįgaliųjų, bet ir kitų socialiai pažeidžiamų grupių gyventojų (ypač vyresnio amžiaus) skaitmeniniai įgūdžiai, siekiant, kad būtų užtikrintos lygios galimybės pasinaudoti skaitmeninimo suteikiama nauda. Visų šių veiklų įgyvendinimas tiesioginiai prisidės prie DVT 10 tikslo „Mažinti nelygybę tarp šalių ir pačiose šalyse“ 2 uždavinio „Iki 2030 metų suteikti galimybę ir skatinti socialinę, ekonominę ir politinę visų žmonių įtrauktį, neatsižvelgiant į jų amžių, lytį, negalią, rasę, etniškumą, kilmę, religiją, ekonominę ar kitą padėtį“ rodiklių siekimo. Pažangos priemonės veiklos tik pradedamos įgyvendinti – paskelbtas kvietimas teikti projektų įgyvendinimo planus projektui „Geresnės neįgaliųjų komunikavimo galimybės pasitelkiant informacines technologijas“ ir vertinami pareiškėjai.

LR ekonomikos ir inovacijų ministerijos ***Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos*** pažangos priemonės:

1. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 05-001-01-04-02 „***Skatinti įmones pereiti link neutralios klimato ekonomikos***“ 8 investicines ir 1 analitinę veiklą bus prisidedama prie penkių DVT įgyvendinimo ir ŠESD rodiklio reikšmių siekimo:

1.1. Investicinės veiklos „*Efektyvus inovacijų politikos įgyvendinimas ir didesnė inovacijų paklausa, startuolių ekosistemos ir žaliųjų inovacijų plėtra*“ 1.1 poveiklė „Sukurti pramonei praktinių technologinių žinių ir sprendimų apsisiektimo platformą „Industry 4.0 Lab“ ir 1.2. poveiklė „Skatinti aplinkai palankių produktų arba technologijų sukūrimą ir (ar) diegimą skatinančius projektus“ prisidės prie DVT 8, 9, 12, 13 siekimo ir ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. Pažangos priemonės įgyvendinimas pradėtas – 1.2. poveiklės „*Skatinti aplinkai palankių produktų arba technologijų sukūrimą ir (ar) diegimą skatinančius projektus*“ projektų finansavimo sąlygų apraše yra numatytos sąlygos laikytis DVT. 2022 m. gruodžio 28 d. paskelbtas kvietimas, kuriuo siekiama skatinti aplinkai palankių produktų arba technologijų sukūrimą ir diegimą. Kvietimas skirtas ne pramonės sektoriuose veikiančiam smulkiąjam ir vidutiniam verslui visoje Lietuvoje, kuriančiam ir diegiančiam žaliąsias inovacijas. Finansavimas bus skiriamas smulkiąjam ir vidutiniam verslui, kuris sukurs arba iš esmės patobulins aplinkai palankų produktą, savo įmonėje įdiegs arba rinkai pateiks aplinkai palankų produktą arba savo įmonėje pradės naudoti aplinkai palankų produktą. Visi įgyvendinami projektai turės atitikti atrankos kriterijus: „Atitiktis žaliosios ekonomikos principui“ ir „Projekto poveikis aplinkai“.

1.2. Investicinė veikla „*Sudaryti sąlygas tvariai pramonės MVĮ transformacijai*“ tiesiogiai prisidės prie DVT 8, 9, 12, 13 siekimo ir ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. Veiklos įgyvendinimą numatoma pradėti 2023 m. Kvietimą poveiklei, pagal kurią skatinamas aplinkosaugos vadybos sistemos pagal tarptautinių standartų reikalavimus diegimas ir (ar) gamybos technologinių auditų atlikimas, numatoma skelbti 2023 m. balandžio mėn. Kvietimą poveiklei, pagal kurią skatinamos investicijos į inovatyvių aplinkai draugiškų technologijų kūrimą, demonstravimą MVĮ, veikiančiose sumaniosios specializacijos srityse, numatoma skelbti 2023 m. birželio mėn.

1.3. Investicinė veikla „*Didinti energijos vartojimo efektyvumą (EVE) pramonės įmonėse*“ tiesiogiai prisidės prie DVT 9, 12, 13 siekimo ir ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. 2022 m. gruodžio 20 d. paskelbtas kvietimas verslui dėl naujų ir aplinkai palankių technologijų įrangos diegimo ar esamų procesų atnaujinimo. Pirmu kvietimu numatyta paskirstyta 35 mln. eurų: vidurio ir vakarų Lietuvos regione veikiančioms pramonės MVĮ numatoma paskirstyti iki 12 mln. eurų, o didelėms pramonės įmonėms – iki 8 mln. eurų.

1.4. Investicinė veikla „*Energijos vartojimo efektyvumą didinančių gamybos technologijų diegimas pramonės įmonėse, dalyvaujančiose ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje*“ tiesiogiai prisidės prie 8, 9, 12, 13 DVT siekimo ir ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. 2022 m. spalio 4 d. paskelbtas kvietimas dėl paraiškų teikimo. Šiuo metu vyksta paraiškų vertinimas.

1.5. Investicinė veikla „*Skatinti atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) diegimą pramonės įmonėse*“ tiesiogiai prisidės prie 7, 9 ir 13 DVT įgyvendinimo, ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. 2022 m. lapkričio 18 d. paskelbtas [kvietimas](#) AEI diegimui pramonės įmonėms, veiklą vykdančioms Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione. Pirmu kvietimu numatyta paskirstyti 10 mln. eurų: vidurio ir vakarų Lietuvos regione veikiančioms pramonės MVĮ numatoma paskirstyti iki 6 mln. eurų, o didelėms pramonės įmonėms – iki 4 mln. eurų. Pramonės įmonės, siekiančios gauti finansavimą atsinaujinančių energijos išteklių diegimui turės būti atlikusios energijos vartojimo auditą, parengtą ne anksčiau kaip 2 metai iki projekto įgyvendinimo plano pateikimo.

1.6. Investicinė veikla „*Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas pramonės įmonėse, dalyvaujančiose ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje*“ tiesiogiai prisidės prie 7, 9 ir 13 DVT siekimo, ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. 2022 m. spalio 4 d. paskelbtas kvietimas dėl paraiškų teikimo. Šiuo metu vyksta paraiškų vertinimas.

1.7. Veikla „*Elektrolizės integravimas į amoniako agregatą (30% H₂ pakeitimas) I etapas*“, kuria siekiama sumažinti taršiausio Lietuvos pramonės subjekto AB „Achema“ išmetamus ŠESD kiekius (bus investuojama į įmonės elektrolizės integravimą į amoniako agregatą projektą, kuriuo 30% H₂ bus pakeičiama žaliuoju H₂ (I-asis projekto etapas), prisidės prie 8, 9, 12 ir 13 DVT siekimo, rodiklio reikšmių siekimo.. Veiklos įgyvendinimą numatoma pradėti 2023 metais. Kvietimą šiai veiklai numatoma skelbti 2023 m. liepos mėn.

1.8. Investicinė veikla „*Alternatyvaus kuro diegimas pramonės įmonėse Kauno, Šiaulių ir Telšių regionuose*“, kuria siekiama sėkmingos pramonės įmonių transformacijos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro naudojimo pramonės procesuose mažinimo (numatomos investicijos siekiant alternatyvaus kuro diegimo, pvz., iškastinio kuro katilų keitimas į atsinaujinančius energijos išteklių šilumos siurblius (oras-vanduo, gruntas-vanduo, vanduo-vanduo, oras-oras), iškastinio kuro, naudojamo gamybos procese, keitimas atsinaujinančiais energijos ištekliais ir (ar) elektra ir pan. ES ATLPS nedalyvaujančiose pramonės įmonėse (veikiančiose Kauno, Šiaulių ir Telšių regionuose), šios veiklos ženkliai prisidės prie iškastinio kuro vartojimo mažinimo. Veikla prisidės prie 8, 9, 12 ir 13 DVT siekimo ir rodiklio reikšmių siekimo.. Veiklos įgyvendinimą numatoma pradėti 2023 metais. Kvietimą šiai veiklai numatoma skelbti 2023 m. balandžio mėn.

1.9. Analitinė veikla „*CO₂ sugavimo ir saugojimo, vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo galimybės Lietuvos pramonės įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose*“, kuria siekiama sudaryti ilgalaikes sąlygas visų ES ATLPS pramonės įmonių pertvarkai (bus nustatyti būtini parengiamieji veiksmai, kurių reikėtų imtis nacionaliniu lygiu, norint sudaryti sąlygas ateityje užtikrinti CCS ir CCU, vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo plėtrą Lietuvos pramonės įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose), prisidės prie 8, 9, 12,

13 DVT ir netiesiogiai prie ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. Veikla dėl savo pobūdžio neturės jokie neigiamo tiesioginio ar netiesioginio poveikio klimato kaitos švelninimo tikslui, nes nenumatoma, kad įgyvendinant veiklą būtų kuriama infrastruktūra, kuri galėtų turėti ženklių poveikį klimato kaitai, nenumatomas ŠESD išsiskyrimas. Atvirkščiai, bus išanalizuotos galimybės technologijų, užtikrinančių 0 emisijas, taikymas. Veiklos įgyvendinimą numatoma pradėti 2023 metais. Kvietimą šiai veiklai numatoma skelbti 2023 m. kovo mėn.

2. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-07 **„Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“** 3 investicines veiklas bus prisidedam prie keturių DVT įgyvendinimo:

2.1. Investicinė veikla **„Efektyvinti inovacijų politikos įgyvendinimą įsteigiant vieną inovacijų skatinimo agentūrą ir optimizuojant šiuo metu veikiančių agentūrų tinklą“** prisidės prie 8, 9 ir 16 DVT įgyvendinimo. Jau skirtas finansavimas projektui „Inovacijų agentūros infrastruktūros sukūrimas ir pritaikymas konsoliduotai agentūros veiklai“, kuris apima konsoliduojamų įstaigų darbuotojų perkėlimą, agentūros struktūrinio pokyčio įgyvendinimą, darbuotojų vidinės komunikacijos ir sklandaus bendradarbiavimo užtikrinimą; informacinių ir ryšių technologijų kūrimą, diegimą ir konfigūravimą; biuro nuomą ir fizinių darbo vietų įrengimą; įsitinklinimą (dalyvavimą konferencijose, dalyvio mokesčius organizacijose, viešųjų ryšių kampanijas, rinkodaros priemonių įgyvendinimą).

2.2. Investicinė veikla **„Padidinti inovacijų paklausą Lietuvoje išnaudojant viešųjų pirkimų potencialą“** prisidės prie 8, 9 ir 12 DVT įgyvendinimo. Veiklos 2022 m. nebuvo vykdomos, dar nėra parengtas Projektų finansavimo sąlygų aprašas.

2.3. Investicinė veikla **„Įgyvendinti specializuotas startuolių akceleravimo programas“** prisidės prie 8 ir 9 DVT siekimo. Veiklos 2022 m. nebuvo vykdomos, dar nėra parengti Projektų finansavimo sąlygų aprašai.

3. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 05-001-01-06-03 **„Gerinti konkurencinę investicijų pritraukimo aplinką“** 2 investicines veiklas bus prisidedama prie dviejų DVT įgyvendinimo:

3.1. Investicinėje veikloje **„Sąlygų ir vietos ekosistemos užsienio ir vietos investuotojams pagerinimas (pramoninės zonos) Akmenės raj. Sav., Jonavos raj. Sav. Ir Mažeikių raj. Sav.“**, kuria siekiama pagerinti sąlygas ir vietos ekosistemą užsienio bei vietos investuotojams, numatoma investuoti į labiausiai dėl perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos nukentėsiančių savivaldybių (Jonavos r., Akmenės r., Mažeikių r.) projektus, kuriais kuriamos arba plėtojamos pramoninės teritorijos (laisvoji ekonominė zona, pramonės parkas ar pramoninė teritorija), tai prisidės prie 8 ir 9 DVT. Veiklos įgyvendinimą numatoma pradėti 2023 metais. Kvietimą šiai veiklai numatoma skelbti 2023 m. balandžio mėn.

3.2. Investicinė veikla **„Užsienio ir vietos investuotojų su dideliu darbo vietų kūrimo potencialu pritraukimas Akmenės raj. sav., Jonavos raj. sav. ir Mažeikių raj. sav.“** prisidės prie 8 ir 9 DVT siekimo. Šia veikla bus siekiama užtikrinti alternatyvių tvarių darbo vietų kūrimą, sudarant palankias sąlygas veikti vietos ir užsienio investuotojams, bus skatinamas tvarių investicijų kaip nustatyta [Reglamento \(ES\) 2020/852](#) 2 str., pritraukimas (produktyvios investicijos), investuojant į MVĮ kūrimąsi ir plėtrą labiausiai dėl perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos nukentėsiančiose savivaldybėse (Jonavos r., Akmenės r., Mažeikių r.). Taip pat bus sudarytos sąlygos regionuose veikiančių MVĮ (investuotojų) darbuotojų perkvalifikavimui, atsižvelgiant į vietos darbo rinkos ir tvarių darbo vietų kūrimo poreikius regionuose (Jonavos r., Akmenės r., Mažeikių r. savivaldybėse). Veiklos įgyvendinimą numatoma pradėti 2023 metais. Kvietimą šiai veiklai numatoma skelbti 2023 m. liepos mėn.

4. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 05-001-01-08-09 **„Skatinti verslumą ir kurti**

„paskatas įmonių augimui“ 4 veiklas bus prisidedama prie dviejų DVT įgyvendinimo ir ŽVP rodiklio reikšmių siekimo.

4.1. Reguliacinė/investicinė veikla *„Parengti Ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodiką, reguliavimo naštos mažinimo planus, įdiegti institucinių gebėjimų vertinti ir mažinti reguliavimo naštas tobulinimo sistemą“* netiesiogiai prisidės prie 16 DVT įgyvendinimo ir prie ŽVP rodiklio reikšmių siekimo. Pastebima reikšminga atvirkštinė koreliacija tarp reguliavimo lygmens ir pasitikėjimo, apimančio tiek tarpasmeninį pasitikėjimą, tiek pasitikėjimą viešosiomis ir privačiomis institucijomis: kuo žemesnis pasitikėjimas visuomenėje, tuo „griežtesnis“ reguliavimas. Sumažinus reguliavimo naštas, t. y. panaikinus besidubliuojančius, perteklinius, nepagrįstus įpareigojimus ūkio subjektams, užtikrinus viešųjų elektroninių paslaugų prieinamumą ir įdiegus kokybiško numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo reguliavimo naštos aspektu sistemą, bus sudarytos prielaidos gyventojų, patenkintų viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis procentinės dalies didėjimui.

4.2. Reguliacinė/investicinė veikla *„Tobulinti verslo priežiūros institucijų veiklą ir stiprinti jų pažangos stebėsenos sistemą“* netiesiogiai prisidės prie 16 DVT įgyvendinimo. Verslo priežiūrą atliekančių institucijų veiklos tobulinimas, skatinant diegti ir taikyti pažangias priežiūros priemones (rizikos vertinimą, priežiūros veiklos vertinimo rodiklių sistemas, verslo patikrinimų planavimą, kokybiško konsultavimo ir metodinės pagalbos taikymo priemones ir pan.) ir sisteminės institucijų veiklos pažangos stebėsenos sukūrimas užtikrins nuolatinį viešųjų ir administracinių paslaugų prieinamumą, jų kokybės gerėjimą, didins institucijų atskaitomybę, veiklos skaidrumą, taip pat ir bendrą verslo, gyventojų pasitenkinimo institucijų veikla lygį.

4.3. Investicinė veikla *„Sukurti ir įveikinti praktinę mokymų programą 5-8 kl. moksleivių skaitmeninio verslumo skatinimui“* netiesiogiai prisidės prie 4 DVT įgyvendinimo.

Šia veikla siekiama sukurti ir įveikinti naują praktinę mokymų programą, skirtą 5-8 klasių moksleivių skaitmeninio verslo skatinimui. Šia veikla bus siekiama atliepti vykstančios skaitmeninės transformacijos iššūkius, augantį skaitmeninės ekonomikos potencialą bei padėti pasirengti skaitmeninei ateičiai.

4.4. Veikla *„Tikslinės tiekėjų pritraukimo į viešuosius pirkimus veiklos organizavimas“* prisidės prie ŽVP rodiklio reikšmių siekimo. Visiems viešiesiems pirkimams, kurie bus atliekami veiklos įgyvendinimo metu, bus taikomi žaliesiems viešiesiems pirkimams taikomi reikalavimai. 2022 m. veiklos nebuvo vykdomos negavus finansavimo. Kvietimai teikti projektų įgyvendinimo planus veikloms vykdyti bus skelbiami 2023 m. II ketv. Projektų įgyvendinimo pradžia planuojama 2023 m. III ketv.

5. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 05-001-01-12-06 **„Spartinti turizmo sektoriaus transformaciją“** 4 veiklas bus prisidedama prie vieno DVT įgyvendinimo.

Ketrios investicinės veiklos: *„Įdiegti turistų registracijos sistemą E-turistas“*, *„Atverti mobiliųjų operatorių ir/ar prilygstančius alternatyvius turistų srautų lankytinuose objektuose stebėsenos duomenis turizmo verslui“*, *„Surinkti ir atverti turizmo išteklių duomenis verslui ir pristatyti turistams“* ir *„Sukurti Nacionalinę turizmo informacinę sistemą (NTIS)“* prisidės prie 12 DVT įgyvendinimo. Šios veiklos yra susijusios su skaitmeniniams pokyčiams būtinais duomenimis, kurių prieinamumą ir atvirumą užtikrins kuriama Nacionalinė turizmo informacinė sistema. 2022 m. pradėta kurti pirmoji nacionalinės turizmo informacinės sistemos (NTIS) dalis – E. turistas. Šiuo metu vykdomi rangos darbai, sistema pradės veikti 2024 m. pradžioje. E. turistas leis surinkti daugiau duomenų apie turistus, kas pasitarnaus teisingesnei turizmo statistikai, leis rinkti daugiau ir tikslesnius ekonominius apgyvendinimo paslaugų teikėjų duomenis, realiu laiku rodys turistų srautų pasiskirstymą, todėl leis vykdyti jų srautų valdymą, užtikrins darnesnę regionų

planavimą ir sprendimų dėl investicijų priėmimą.

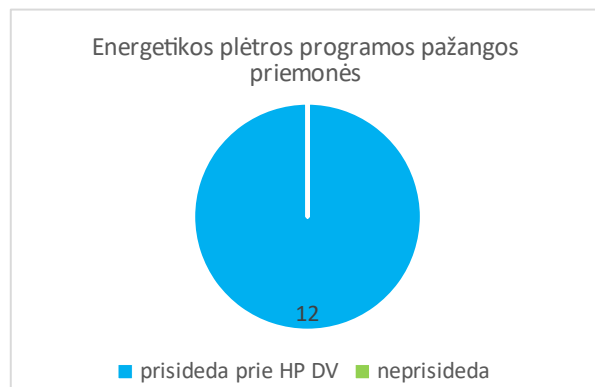
6. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 05-001-01-12-07 „Vystyti turizmo infrastruktūrą ir plėtoti rinkodaros priemones“ 2 veiklas bus prisidedama prie vieno DVT įgyvendinimo.

Dvi veiklos: „Įgyvendinti bandomųjų turizmo paskirties vietovių valdymo organizacijų (angl. DMMO/DMO) parengtus investicijų į turizmo infrastruktūrą ir rinkodarą projektus“ ir „Sukurti „Lithuania.Travel“ svetainę (platformą) ir įdiegti rinkodaros įrankį, skirtą kelionėms planuoti“, susijusios su planuojamomis kompleksinėmis investicijomis į rinkodarą ir infrastruktūrą, prisidės prie 8 DVT įgyvendinimo, padidinant turizmo sektoriuje sukurtą pridėtinę vertę, palyginti su bendrąja pridėtine verte ir turizmo sektoriuje skatinant pridėtinės vertės pokyčius. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad 2022 m. pažangos priemonei nebuvo skirtas finansavimas, veiklos nebuvo įgyvendinamos.

LR ENERGETIKOS MINISTERIJA

- Energetikos plėtros programa
- 2021–2030 metų branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programa

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda viena 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos plėtros programa. **Prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo turėtų prisidėti visos 12 pažangos priemonių**, numatytų Energetikos plėtros programoje.

Įvertinus gautą informaciją dėl visų 12 pažangos priemonių, kurios turėtų prisidėti prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo matyti, kad patvirtinti tik 3 pažangos priemonių aprašai, kuriuose nurodyta, kaip šios pažangos priemonės prisideda prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo. Šių 3 pažangos priemonių įgyvendinimas prisidės prie 2 darnaus vystymosi horizontaliojo principo rodiklių reikšmių siekimo: visos 3 pažangos priemonės prisidės prie Darnaus vystymosi indekso rodiklio reikšmių siekimo ir viena pažangos priemonė prisidės prie ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. Šios 3 pažangos priemonės tiesiogiai arba netiesiogiai prisidės prie Darbotvarkės 2030 DVT įgyvendinimo – vykdant veiklas, poveikles, investicines ar reguliacines veiklas bus prisidedama prie 7, 11, 12 ir 13 DVT įgyvendinimo.

LR energetikos ministerijos **Energetikos plėtros programos** pažangos priemonės:

1. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 03-001-01-13-01 „**Diegti pažangias technologijas, palapsniui mažinant iškastinio kuro naudojimą, teikiant prioritetą vandenilio technologijoms**“ bus tiesiogiai prisidedama prie keturių (7, 11, 12 ir 13) DVT įgyvendinimo ir ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. Įgyvendinant priemonę bus sukurti nauji 400 MW „žaliojo“ vandenilio gamybos pajėgumai, kurie tiesiogiai didins

atsinaujinančių išteklių energijos dalį bendrame energijos vartojime; išplėtoti „žaliojo“ vandenilio gamybos pajėgumai transportui, kas tiesiogiai sumažins poreikį naudoti iškastiniu kuru varomas transporto priemones miestuose; taip pat „žaliojo“ vandenilio naudojimas vietoje iškastinio kuro tiesiogiai sumažins CO₂ susidarymą.

2. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 03-001-06-03-02 **„Didinti AEI dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus“** visas veiklas bus tiesiogiai prisidedama prie 7 DVT įgyvendinimo – bus didinama atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) dalis, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu. Numatytos veiklos orientuotos į reguliacinės aplinkos palankumo AEI plėtrai didinimą, siekiant sureguliuoti laisvų galių skirstymo ir kompensavimo mechanizmus, užtikrinti, kad pirmiausia AEI būtų kuriami ten, kur skirstomajame tinkle pakanka laisvų galių; taip pat į teisinių prielaidų gaminančių vartotojų skaičiaus daugiabučiuose augimui sudarymą, siekiant įteisinti mechanizmą, leidžiantį daugiabučio bendrijai priklausančiame elektros energijos iš AEI gamybos įrenginyje pagamintą elektros energiją iš AEI paskirstyti ir užskaityti daugiabučio butų suvartojimui padengti. Kartu bus siekiama užtikrinti maksimalią daugiabučių modernizavimo programos įgyvendinimo ir AEI plėtros procesų sinergiją. Šios poveiklės vykdymas būtinas siekiant iki 2030 m. užtikrinti, kad gaminančių vartotojų skaičius išaugtų iki trečdalyo elektros energijos vartotojų (500 tūkst. vartotojų). Taip pat bus siekiama pagerinti teisinės aplinkos elektros energijos iš AEI gamybos, perdavimo ir vartojimo skatinimui.

3. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 03-001-06-05-01 **„Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“** bus tiesiogiai prisidedama prie dviejų (7 ir 11) DVT įgyvendinimo. Planuojama, kad

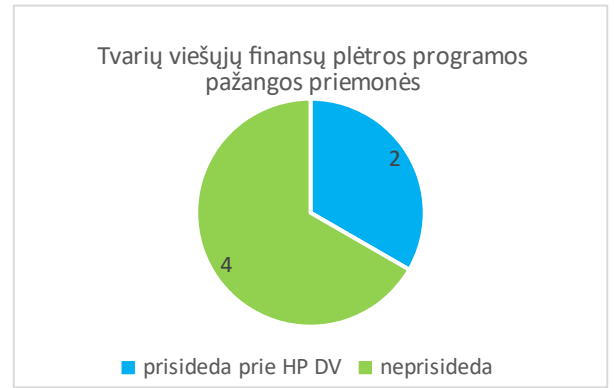
individualiuose gyvenamuosiuose pastatuose senų katilų pakeitimas naujausiomis efektyvesnėmis technologijomis, šilumos gamybai naudojančiomis AEI energijos išteklius, leis sumažinti šiuo metu namų ūkiuose individualiai sunaudojamos galutinės energijos kiekį. Kartu bus sumažinta ir oro tarša – dėl mažiau sunaudojamo biokuro į aplinką bus išmetama mažiau kietųjų dalelių KD_{2,5} ir KD₁₀. Alternatyvos 3 įgyvendinimą sudaro 4 investicinės veiklos: 1) „Nefektyvių biomasę naudojančių katilų keitimas į efektyvesnes, AEI naudojančias šilumos gamybos technologijas, individualiuose namuose, neprijungtuose prie CŠT“, iš viso veiklai vykdyti suplanuota 166 mln. eurų (83 mln. eurų – 2021-2027 ES Investicijų programos (toliau – IP) lėšos ir 83 mln. eurų privačios lėšos); 2) „Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas į efektyvesnes, AEI naudojančias šilumos gamybos technologijas, individualiuose namuose, neprijungtuose prie CŠT“, iš viso veiklai vykdyti suplanuota 14,88 mln. eurų (7,44 mln. eurų – 2021-2027 IP lėšos ir 7,44 mln. Eur privačios lėšos); 3) „Efektyvių AEI naudojančių šilumos gamybos technologijų diegimas individualiuose namuose, neprijungtuose prie CŠT“, iš viso veiklai vykdyti suplanuota 59,52 mln. eurų (29,76 mln. eurų – 2021-2027 IP lėšos ir 29,76 mln. eurų privačios lėšos); 4) „Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas, iš viso veiklai vykdyti suplanuota 141.822 mln. eurų, skaičiuojant 1 m² investicijų vertę pagal viršutinę statybų kainos ribą, identifikuotą LIRS“. Atsižvelgiant į pažangos priemonės įgyvendinimui suplanuotas lėšas iš 2021-2027 IP, identifikuotas 13,25 mln. eurų lėšų trūkumas, kuris gali būti padengtas ieškant technologinių kiekvieno pastato sprendimo ar trūkstamą pinigų srautą užtikrinant finansinėmis priemonėmis. Planuojama, kad visų šių investicinių veiklų įgyvendinimas tiesiogiai prisidės prie AEI dalies, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu didinimo, galutinės energijos intensyvumo ir galutinės energijos suvartojimo namų ūkiuose, tenkančio vienam gyventojui rodiklių siekimo.

Kitų 6 pažangos priemonių (Pažangos priemonė Nr. 03-001-01-13-02 „Didinti energetikos sektoriaus inžinerinės pakraipos darbuotojų skaičių“, Pažangos priemonė Nr. 03-001-05-01-01 „Įgyvendinti dujotiekių jungčių statybos ir stiprinimo projektus“, Pažangos priemonė Nr. 03-001-05-02-01 Nr. „Įgyvendinti Lietuvos elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą“, Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-01 „Įrengti 200 MW elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą“, Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-03 „Įgyvendinti degalų iš AEI gamybos priemonės ir plėtoti jų panaudojimo infrastruktūrą transporto“, Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“) aprašuose nėra nurodyta, kaip pažangos priemonių veiklos prisidės prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo, nepaisant to, kad kai kuriais atvejais matoma aiški sąsaja su DVT, o likusių 3 pažangos priemonių aprašai dar nepatvirtinti.

LR FINANSŲ MINISTERIJA

- **Tvarių viešųjų finansų plėtros programa**

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Tvarių viešųjų finansų plėtros programa. **Prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo turėtų prisidėti 2 pažangos priemonės:** „Tobulinti mokesčių sistemą pagal viešųjų išlaidų poreikį“ ir „Optimizuoti valstybės nekilnojamojo turto apimtis“.

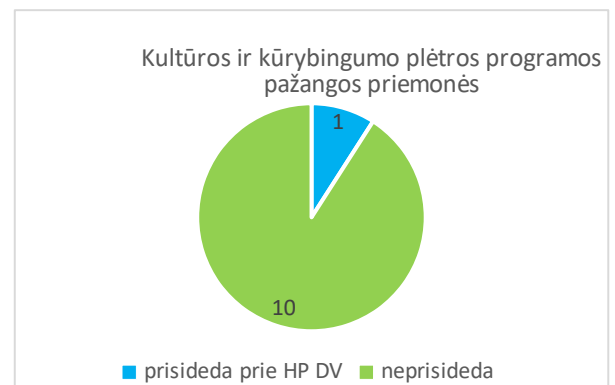

2022 metais Finansų ministerija pažangos priemonių apimtyje nevykdė veiklų ar projektų, kuriais būtų prisidedama prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo.

LR KULTŪROS MINISTERIJA

- **Kultūros ir kūrybingumo plėtros programa**

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda 2021–2030 metų Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos) Kultūros ir kūrybingumo plėtros programa. **Prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo prisideda 1 pažangos priemonė.**

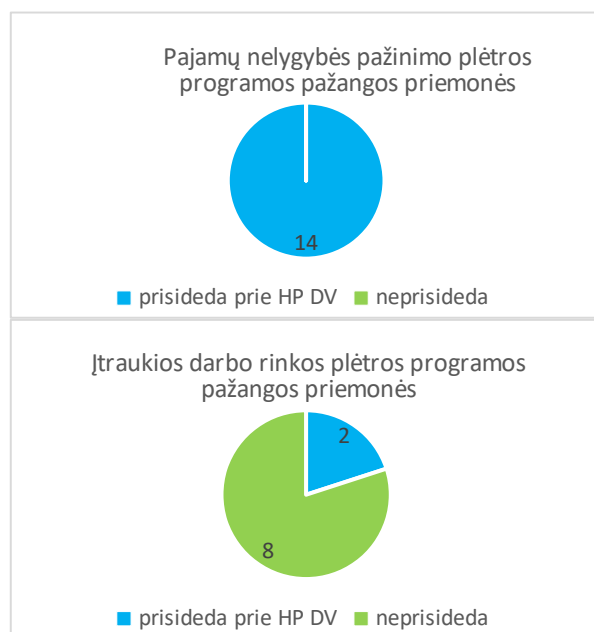
Įgyvendinant pažangos priemonės Nr. 08-001-04-06-01 „Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“ veiklas bus tiesiogiai

prisidedama prie 11 DVT įgyvendinimo, siekiant didinti pastangas apsaugoti ir išsaugoti pasaulio kultūros ir gamtos paveldą – bus tiesiogiai prisidedama siekiant 11 DVT 11.4.1. rodiklio „Kultūros ir gamtos paveldo išsaugojimui iš valstybės ir savivaldybių biudžeto skirtos lėšos“ reikšmių siekimo. 2022 m. parengtas ir patvirtintas šios pažangos priemonės veiklos Nr. 7.1 „Kultūros paveldo aktualizavimas ir įveiklinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas ir projektų atrankos kriterijai, sudarant sąlygas kultūros paveldo išsaugojimui ir aktualizavimui skirti 41 mln. eurų. ES 2021-2027 m. laikotarpio investicijų, tiesiogiai prisidedant prie minėto 11.4.1 rodiklio reikšmių siekimo.

LR SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

- **Pajamų nelygybės mažinimo plėtros programa**
- Socialinės sutelkties plėtros programa
- **Įtraukios darbo rinkos plėtros programa**
- Šeimos politikos stiprinimo plėtros programa
- Neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse plėtros programa

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda dvi iš penkių 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos plėtros programos: „Pajamų nelygybės pažinimo plėtros programa“ ir „Įtraukios darbo rinkos plėtros programa“. **Prie horizontalaus darnaus vystymosi porincipo įgyvendinimo prisideda 16 pažangos priemonių**, numatytos šiose plėtros programose.

Įvertinus visas 16 pažangos priemonių, kurios turėtų prisidėti prie horizontaliojo principo įgyvendinimo matyti, kad 3 pažangos priemonių – „Tobulinti vienišų pensinio amžiaus asmenų ir vienišų neįgaliųjų pajamų apsaugos sistemą“, „Tobulinti minimalių pajamų apsaugos sistemą“ ir „Skatinti socialinių partnerių įgalinimą dalyvauti socialiniame dialoge“ – aprašai iš 16 vertinamų yra patvirtinti. Šių pažangos priemonių įgyvendinimas prisidės prie darnaus vystymosi indekso rodiklio reikšmių siekimo. Šios pažangos priemonės tiesiogiai prisidės prie Darbotvarkės 2030 DVT įgyvendinimo – vykdant veiklas, poveikles, investicines ar reguliacines veiklas bus prisidedama prie 1, 3, 4, 8 ir 10 DVT įgyvendinimo.

LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos **Pajamų nelygybės pažinimo plėtros programos** pažangos priemonės:

1. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 09-002-02-01-03 „Tobulinti vienišų pensinio amžiaus asmenų ir vienišų neįgaliųjų pajamų apsaugos sistemą“ bus tiesiogiai prisidedama prie dviejų DVT įgyvendinimo:

DVT 1 „Panaikinti visų formų skurdą visose šalyse“ ir DVT 10 „Mažinti nelygybę tarp šalių ir pačiose šalyse“ uždavinių siekimo.

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklas „Teisės aktų projekty, nustatančią papildomos išmokos vienišiemis neįgaliesiems ir pagyvenusiems asmenims skyrimą ir mokėjimą, parengimas ir pateikimas Lietuvos Respublikos Seimui“, „Vienišo asmens išmokos mokėjimas“ siekiama, kad vienišiemis (sutuoktinio neturintiems) neįgaliesiems ir pagyvenusiems asmenims būtų skiriama ir mokama papildoma mėnesinė išmoka (vienišo asmens pensija), 2030 m. siekiamas rezultatas: skurdo rizikos lygis tarp vienišų senyvo amžiaus asmenų (65 +) ir vienišų suaugusių asmenų, kurių veikla dėl sveikatos sutrikimų buvo apribota – ne daugiau nei 41,1 proc. 65 m. ir vyresnių asmenų skurdo rizikos lygis šalyje yra ganėtinai aukštas ir 2021 m. bendrą šalies vidurkį viršijo 15,9 proc. punktais. Pastebima, kad 2019-2021 m. senyvo amžiaus asmenų skurdo rizikos lygis augo ir per paskutinius trejus metus padidėjo 4,3 proc. punktais. Senyvo amžiaus asmenų skurdo rizikos lygio didėjimui įtakos turėjo sparčiai augantis darbo užmokestis, kuris didino šalies medianines pajamas, o tuo pačiu ir skurdo rizikos ribą. Siekiama, kad 2030 m. senyvo amžiaus asmenų skurdo rizikos lygis pasiektų 25 proc., t. y., lyginant su 2021 m., sumažėtų 10,9 proc. punktu.

Negalią turintys asmenys yra viena pažeidžiamiausių grupių, kurių skurdo rizikos lygis 2019-2021 m. laikotarpiu buvo aukščiau šalies vidurkio ir 2021 m. siekė 32,7 proc. Galima teigti, kad negalią turinčių asmenų skurdo situacija yra stabili, svyruojanti apie 32-33 proc.

Siekiant mažinti vienišų pagyvenusių asmenų skurdą 2021 m. priimtas Lietuvos Respublikos vienišo asmens išmokos įstatymas – nuo 2021 m. liepos mėnesio teisę į vienišo asmens išmoką įgijo mažiausias pensijas gaunantys vieniši senyvo amžiaus ir neįgalūs asmenys, o nuo 2022 m. ši priemonė apėmė visus vienišus pensinio amžiaus bei neįgaliuosius asmenis. Paminėtina ir tai, kad vienišo asmens išmokos dydį susiejus su socialinio draudimo našlių pensijų baziniu

dydžiu (dydžio matas), vienišo asmens išmoka kasmet augs tokiu pačiu tempu kaip ir socialinio draudimo našlių pensija. Vienišo asmens išmoka jų pajamas per metus didina beveik 400 eurų. SADM duomenimis, 2022 m. vienišo asmens išmoką gavo 225 tūkst. asmenų, vienišo asmens išmokos dydis sudarė 32 eurus. Numatoma, kad 2023 m. vienišo asmens išmoką gaus apie 240 tūkst. asmenų, vienišo asmens išmokos dydis sudarys 34,89 euro.

2. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 09-002-02-01-04 „**Tobulinti minimalių pajamų apsaugos sistemą**“ bus tiesiogiai prisidedama prie dviejų DVT įgyvendinimo: DVT 1 „Panaikinti visų formų skurdą visose šalyse“ ir DVT 10 „Mažinti nelygybę tarp šalių ir pačiose šalyse“ uždavinių siekimo.

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklą „Minimalių pajamų sistemos adekvatumo studijos rengimas“ planuojama, kad parengta studija leis tobulinti minimalių pajamų apsaugos sistemą reglamentuojančius teisės aktus siekiant mažinti skurdą ir pajamų nelygybę. Įgyvendinant pažangos priemonę, siekiami rezultatai 2030 m.: skurdo rizikos lygio iki sumokant ir išmokėjus socialines išmokas (išskyrus pensijas) skirtumas – ne mažiau nei 12, absoliutaus skurdo lygis – ne daugiau nei 4. Siekiant sumažinti skurdą, nelygybę, užtikrinti adekvačias išmokas 2022 m. parengta Minimalių pajamų adekvatumo studijos ataskaita, kurioje kompleksiskai įvertinta minimalių pajamų sistema Lietuvoje, identifikuotos jos tobulinimo kryptis, siekiant sumažinti skurdą ir užtikrinti efektyvesnį lėšų panaudojimą. 2023 m. bus vertinamos ataskaitoje pateiktos rekomendacijos, sistemiškai peržiūrimos išmokos, pensijos, kurios užtikrina gyventojų minimalias pajamas bei atlikti minimalių pajamų apsaugos sistemą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimai, kurie įsigalios nuo 2024 m. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu nėra aiškios priemonės, kurios bus įgyvendintos (sprendimai bus priimti 2023 m.), nedetalizuojama informacija kaip prisidedama prie horizontalaus darnaus vystymosi įgyvendinimo.

3. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 09-001-02-09-01 „**Skatinti socialinių partnerių įgalinimą dalyvauti socialiniame dialoge**“ bus tiesiogiai prisidedama prie trijų DVT įgyvendinimo: DVT 3 „Užtikrinti sveiką gyvenimą ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę“, DVT 4 „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“ ir DVT 8 „Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, našų užimtumą ir deramą darbą“ uždavinių siekimo.

Įgyvendinant pažangos priemonę, 2023-2027 metais planuojama įgyvendinti projektą „Vystyti socialinį dialogą, siekiant kurti kokybiškas darbo vietas ir didinti konkurencingumą“. Bus siekiama plėtoti socialinį dialogą, siekiant kurti kokybiškas darbo vietas ir didinti konkurencingumą: ugdyti darbdavių ir profesinių sąjungų kompetencijas ir gebėjimus; keisti darbdavių organizacijų ir valdžios institucijų požiūrį į socialinį dialogą ir jo svarbą; daugiau dėmesio skirti švietimui socialinio dialogo klausimais; skatinti narystę profesinėse sąjungose ir kolektyvinių sutarčių sudarymą. Prioritetas teikiamas privačiam sektoriui. Taip pat numatoma skatinti narystę darbdavių asociacijose. Siekiant šių tikslų darbuotojams, darbdaviams, darbuotojų atstovams (profesinėms sąjungoms, profesinių sąjungų organizacijoms, darbo taryboms), darbuotojų atstovams saugai ir sveikatai, darbdavių organizacijoms bus organizuojami mokymai ir konsultacijos įvairiomis temomis: socialinio dialogo, darbo teisės, lyčių lygybės, finansinio raštingumo, skaitmeninių įgūdžių, lyderystės, lanksčių darbo organizavimo formų, darbo aplinkos keliamo pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai ir priemonių darbuotojų saugai ir sveikatai įmonėje ar darbo vietose gerinti, skatinant darbdavius įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, darbo apmokėjimo sistemos nustatymo ir darbo užmokesčio kolektyvinėse sutartyse, įvairių lygmenų kolektyvinių derybų klausimais ir kitose socialiniams partneriams aktualiose srityse. Tikimasi, kad įgyvendinus projektą pagerės darbuotojų ir darbdavių, jų atstovų

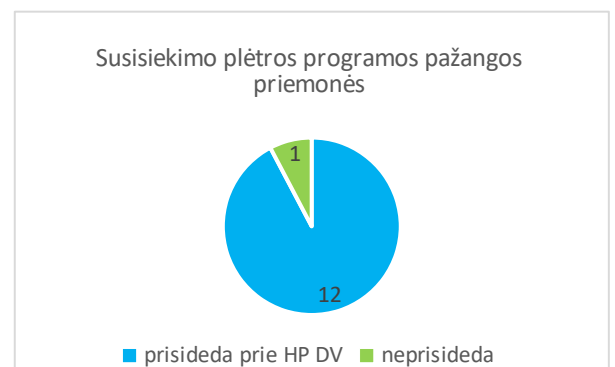
kompetencijos darbo teisės, darbuotojų saugos ir sveikatos srityje, pagerėjus kompetencijoms – pagerės ir darbo vietų kokybė, darbuotojų saugos ir sveikatos prevencija, sumažės nelaimingų atsitikimų darbe rizika, bus geriau užtikrinami lyčių lygybės ir teisingo darbo apmokėjimo principai.

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklas, 2030 m. siekiama, kad bent 30 proc. organizacijų ir įmonių, kurios dalyvaus veiklose, skirtose socialiniam dialogui vystyti, ir kuriose per 6 mėnesius po dalyvavimo veiklose, skirtose socialiniam dialogui vystyti, pabaigos įvyks teigiamas pokytis. Teigiamu pokyčiu bus laikomi konkretūs organizacijoje ar įmonėje pasiekti rezultatai, tokie kaip pasirašyta įmonės kolektyvinė sutartis, pagerėjusios kolektyvinės sutarties sąlygos, įsisteigusi profesinė sąjunga, padidėjęs profesinės sąjungos narių skaičius ir kiti teigiami pokyčiai socialinio dialogo srityje.

LR SUSISIEKIMO MINISTERIJA

• Susisiekiimo plėtos programa

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda 2022–2030 metų Lietuvos Respublikos susisiekiimo ministerijos Susisiekiimo plėtos programa. **Prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo prisideda visos 12 pažangos priemonių, numatytų šioje plėtos programoje.**

Įvertinus gautą ir viešai prieinamą informaciją matyti, kad patvirtinti daliniai 6 pažangos priemonių: „Gerinti susisiekiimą

kelių transportu“, „Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu“, „Gerinti susisiekimą oro transportu“, „Gerinti eismo saugą“, „Didinti susisiekimo sistemos kuriamą vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą“, „Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“, ir „Skatinti socialinių partnerių įgalinimą dalyvauti socialiniame dialoge“ aprašai iš 12 vertinamų. 4 pažangos priemonių įgyvendinimas tiesiogiai prisidės prie Darnaus vystymosi indekso rodiklio reikšmių siekimo, 1 pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės prie ŠESD rodiklio reikšmių siekimo, likusių 2 pažangos priemonių įgyvendinimas netiesiogiai prisidės prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo. Šių 6 pažangos priemonių įgyvendinimas prisidės prie Darbotvarkės 2030 DVT įgyvendinimo – vykdant veiklas bus prisidedama prie 8, 9 ir 13 DVT įgyvendinimo.

1. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 10-001-05-03-01 „**Gerinti susisiekimą kelių transportu**“ ir jos apraše numatytas veiklas: „TEN-T pagrindinio tinklo kelių būklės gerinimas“, „TEN-T visuotinio tinklo kelių būklės gerinimas“, „Kitų (ne TEN-T) kelių projektavimas ir statyba“ ir „Žvyrkelių asfaltavimas“ bus netiesiogiai prisidedama prie horizontalaus darnaus principo įgyvendinimo per ekonominės, socialinės ir aplinkos sričių vystymosi integraciją tarpusavyje sąveiką ir darną. Dalis dalinės pažangos priemonės veiklų bus įgyvendinamos regionuose, taip skatinant labiau nutolusių teritorijų integraciją, užtikrinant geresnes susisiekimo sąlygas tarp tarptautines susisiekimo paslaugas teikiančių miestų ir Lietuvos dalyje esančių miestų ir miestelių, gerinant junglumą su TEN-T keliais. Asfaltuojant žvyrkelius bus sudarytos patogesnės rajonų centrų pasiekimo sąlygos. Pažymėtina, kad 2022 m. pažangos priemonė bei joje numatytos veiklos nepradėtos įgyvendinti.

2. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 10-001-05-03-02 „**Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu**“ ir jos apraše numatytą veiklą „Triukšmo mažinimo priemonių geležinkelio ruožuose Klaipėdoje ir Kretingoje įrengimas“ bus tiesiogiai prisidedama prie DVT 9 „Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir inovacijas“ įgyvendinimo. Pažymėtina, kad 2022 m. pažangos priemonė bei joje numatytos veiklos nepradėtos įgyvendinti.

3. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 10-001-05-03-03 „**Gerinti susisiekimą oro transportu**“ ir jos apraše numatytą veiklą „Vilniaus filialo naujojo terminalo statyba su būtina įranga ir atvykimo terminalo rekonstrukcija“ bus tiesiogiai prisidedama prie DVT 9 „Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir inovacijas“ įgyvendinimo. Pažymėtina, kad 2022 m. pažangos priemonė bei joje numatytos veiklos nepradėtos įgyvendinti.

4. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 10-001-05-03-06 „**Gerinti eismo saugą**“ ir jos apraše numatytas veiklas: „Eismo kontrolės sistemų diegimas“, „Vieno lygio geležinkelio pervažų modernizavimas“, „Sankryžų rekonstravimas“, „Saugaus eismo priemonių, mažinančių arba visiškai šalinančių juodųjų dėmių riziką, įdiegimas“ bus prisidedama prie DVT 8 „Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktyvų įdarbinimą ir deramą darbą“ ir DVT 9 „Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir inovacijas“ siekimo. Įgyvendinant numatytas veiklas bus skatinama ekonominės, socialinės ir aplinkos sričių vystymosi integracija tarpusavyje sąveika ir darna. Dalis dalinės pažangos priemonės veiklų bus įgyvendinamos regionuose, taip skatinant labiau nutolusių teritorijų integraciją, užtikrinant saugesnes ir geresnes susisiekimo sąlygas visoje Lietuvoje. 2022 m.

pažangos priemonė bei joje numatytos veiklos nepradėtos įgyvendinti.

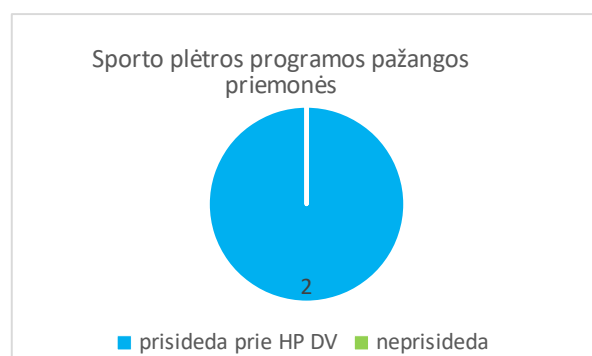
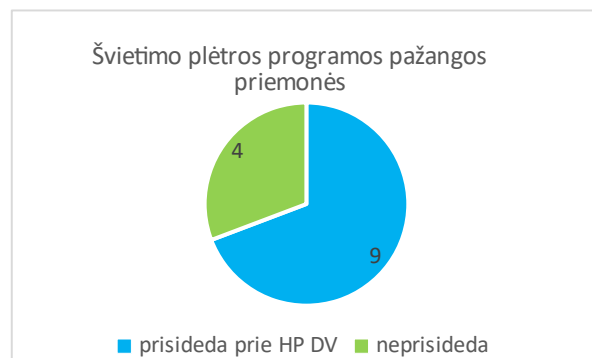
5. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 10-001-05-04-01 „**Didinti susisiekimo sistemos kuriamą vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą**“ ir jos apraše numatytą veiklas ir poveikles: „Sudarytos galimybės skatinti susisiekimo inovacijas“ (Skaitmeninių technologinių sprendimų, kuriems įgyvendinti būtinas 5G ryšys, kūrimas, testavimas ir vystymas; Sudarytos prielaidos susisiekimo inovacijoms skatinti), „Susisiekimo inovacijų skatinimo socialinio-ekonominio poveikio įvertinimas“, „Krovinių rinkų diversifikavimo galimybių studija“ bus netiesiogiai prisidedama prie DVT įgyvendinimo. 2022 m. pažangos priemonė bei joje numatytos veiklos nepradėtos įgyvendinti.

6. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 10-001-06-01-01 „**Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje**“ ir jos apraše numatytą veiklą ir jos poveikles: „Taršių lengvojo transporto priemonių (M1 ir N1 klasės) pakeitimo į visai netaršias (elektra arba vandeniliu varomas) skatinimas“ (Grynųjų elektromobilių įsigijimo fiziniams asmenims skatinimas; Grynųjų elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas), bus prisidedama prie ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. Įgyvendinant pažangos priemonės poveikles nuo 2022 m. birželio 2 d. fiziniams ir juridiniams asmenims suteikta galimybė gauti vienkartinę kompensacinę išmoką iš Modernizavimo fondo lėšų už įsigytą grynąjį elektromobilį. Iš viso buvo paskatinti įsigyti 892 nauji ir naudoti M1 ir N1 klasės elektromobiliai.

LR ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

- Švietimo plėtros programa
- Mokslo plėtros programa
- Sporto plėtros programa

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda dvi iš trijų 2022–2030 metų plėtros programų valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos plėtros programos: „Švietimo plėtros programa“ ir „Sporto plėtros programa“. **Prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo prisideda 11 pažangos priemonių**, numatytų šiose plėtros programose.

Įvertinus visas 11 pažangos priemonių, kurios turėtų prisidėti prie horizontaliojo principo įgyvendinimo matyti, kad 7 pažangos priemonių: „Įgyvendinti „Tūkstantmečio mokyklų“ programą“, „Užtikrinti visiems prieinamą ankstyvąjį ugdymą“ ir „Sukurti rinkos poreikius atliepančią profesinio ugdymo sistemą“, „Įdiegti vieno langelio principą karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“, „Įgyvendinti priemonę „Pirmiausia – mokytojas“; „Padidinti ugdymo prieinamumą atskirtį patiriantiems vaikams“, „Plėtoti įvairialypį švietimą vykdant visos dienos mokyklų veiklą“, aprašai iš 11 vertinamų yra patvirtinti. Šių pažangos priemonių įgyvendinimas prisidės prie darnaus vystymosi indekso rodiklio reikšmių siekimo. Šios pažangos priemonės tiesiogiai

prisidės prie Darbotvarkės 2030 DVT – vykdamas veikas bus prisidedama prie 1, 4 ir 8 DVT įgyvendinimo.

1. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 12-003-03-01-01 **„Įgyvendinti „Tūkstantmečio mokyklų“ programą“** bus tiesiogiai prisidedama prie DVT 4 „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“ įgyvendinimo. Atliepian šio tikslo 4.1 ir 4.5 uždavinius 2022 m. įvykdyta pažangos priemonės veikla, mažinant mokinių pasiekimų atotrūkius skirtingose savivaldybėse ir kuriant integralias, optimalias ir kokybiškas ugdymo(-si) sąlygas mokyklose 2022 m. – diegta pažangą skatinanti Tūkstantmečio mokyklų programa (toliau – TŪM). 2022 m. sausio 31 d. paskelbtas 1 kvietimas, į kurį atsakė 53 savivaldybės. 2022 m. spalio 3 d. paskelbtas 2 kvietimas savivaldybėms dalyvauti TŪM programoje, į jį atsiliepė dar 5 savivaldybės (per abu kvietimus – 58 savivaldybės ir 264 mokyklos). 2023 m. sausį pasirašytos preliminarios jungtinės veiklos sutartys dėl pažangos planų finansavimo su 22 savivaldybėmis – paramą gaus 93 mokyklos. Šiuo metu vyksta konsultacijos dėl pažangos planų rengimo likusioms 36 savivaldybėms.

2. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 12-003-03-01-04 **„Užtikrinti visiems prieinamą ankstyvąjį ugdymą“** bus tiesiogiai prisidedama prie DVT 1 „Panaikinti visų formų skurdą visose šalyse“ DVT 4 „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“ įgyvendinimo. Atliepian 4 DVT 4.2 uždavinį 2022 m. įvykdytos šios ŠPP pažangos priemonės veiklos: atlikta ikimokyklinio ugdymo infrastruktūros plėtros galimybių [studija „Švietimas šalyje ir regionuose“](#); 2022 m. rugsėjo mėnesį Nacionalinė švietimo agentūra (toliau – NŠA) pradėjo įgyvendinti projektą „Ikimokyklinio ugdymo turinio

kaita“, kuris atliepia šios pažangos priemonės antrąją veiklą „Atnaujinti ikimokyklinio ugdymo turinį, atsižvelgiant į naujausias mokslines žinias ir tyrimus, ypatingą dėmesį skiriant bendrųjų kompetencijų ugdymui, taikant amžiaus tarpsnį atitinkančius metodus, ir knygų skaitymo kultūros formavimui bei tobulinti mokytojų kvalifikaciją ugdymo turinio įgyvendinimo bei vaikų vertinimo klausimais“.

Iš dalies prisidedant prie 1 DVT 1 b uždavinio įgyvendintos priemonės, siekiant į ikimokyklinį ugdymą sėkmingai įtraukti vaikus iš socialinę riziką patiriančių šeimų ir / ar turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių. Siekiant automatizuoti duomenų rinkimą ir juos kaupti švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) registre, NŠA pasirašė susitarimą su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija dėl reikiamų duomenų perdavimo. Dėl duomenų kaupimo taip pat papildyti švietimo valdymo informacinės sistemos nuostatai. Šie duomenys leis kaupti patikimą statistiką, kiek vaikų, kurie auga socialinę riziką patiriančiose šeimose, dar nėra ugdomi pagal ikimokyklinio ugdymo programas, kiek jų yra ugdomi, neskyrus jiems privalomo ikimokyklinio ugdymo.

3. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 12-003-03-04-03 **„Sukurti rinkos poreikius atliepiančią profesinio ugdymo sistemą“** „Užtikrinti visiems prieinamą ankstyvąjį ugdymą“ bus tiesiogiai prisidedama prie DVT 4 „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“ ir DVT 8 „Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktyvų įdarbinimą ir deramą darbą“ įgyvendinimo. Atliepian 4 DVT 4.1 ir 4.3 uždavinius 2022 m. įvykdytos šios pažangos priemonės veiklos: Peržiūrėtas profesinio mokymo įstaigų tinklas – įvertintas valdomas turtas. 2022 m. rugsėjo 1 d. vietoje 56 profesinio mokymo įstaigų veiklą pradėjo 44; Pakeistas Profesinio mokymo įstatymas, siekiant atnaujinti priėmimo į valstybės finansuojamas vietas profesiniame mokyme planavimo metodiką, kuri remtųsi regionų bei nacionalinio poreikio ateities prognozėmis;

Sukurtos priemonės (bendrojo ugdymo mokinių priėmimas į profesijos modulius, programų pritaikymas pagrindinio ugdymo programos II daliai, kt.), skatinančios bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokinius įgyti profesinę kvalifikaciją ar jos dalį kartu su viduriniu išsilavinimu. Priemonių bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo suartininimui parengimas: mokymasis pagal modulius (1,960 mln. eurų).

Atliepiančiam 4 DVT uždaviniams ir iš dalies prisidedant prie 8 DVT 8.6 uždavinio, įvykdytos šios pažangos priemonės veiklos: Siekiant sukurti ir įgyvendinti priemones, didinančias profesinio mokymo mokinių, besimokančių pameistrystės forma prioritetingose srityse, skaičių, 2022 m. spalio 26 d. paskelbtas [kvietimas](#) projektams teikti; Siekiant įveikinti kompetencijų centrų sistemą, įgyvendinant nacionalinio mobilumo programą, užtikrinančią praktinio mokymo įgūdžių įgijimą sektoriuose centruose, 2022 m. gruodžio 6 d. paskelbtas [kvietimas](#) projektams teikti.

4. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 12-003-03-05-01 **„Įdiegti vieno langelio principą karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“** bus tiesiogiai prisidedama prie DVT 4 „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“. Atliepiančiam 4 DVT 4.4 uždavinį 2022 m. įvykdytos šios pažangos priemonės veiklos: Patvirtinta patariamoji taryba profesinio orientavimo (toliau – PO) modeliui parengti. Parengtas galutinis PO sistemos modelis ir suderintas su patariamąja taryba (PO sistemos modelis apima paslaugų, teikiamų mokyklose, paketą, detalių Regioninių karjeros centrų (toliau – RKC) veikimo modelį). Parengtas, pateiktas oficialiai derinti ir patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybėje aprašas, reglamentuojantis bendrą PO paslaugų teikimo sistemą. Patvirtintas karjeros specialistų kompetencijų aprašas ir parengta kompetencijų tobulinimo programa, kuri užtikrins standartizuotą karjeros specialistų kompetencijų lygmenį. Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro įgyvendinamo

projekto apimtimi numatoma organizuoti mokymus pradėjusiems dirbti karjeros specialistams, mokymuose galės dalyvauti maždaug 1 000 karjeros specialistų. Įdiegtas bent 11-os RKC tinklas. Karjeros specialistai pradėjo teikti paslaugas mokiniams (mokyklose / RKC), mokyklose konsultuoja bent 200 karjeros specialistų.

Atliepiančiam 4 DVT 4.6 uždavinį 2022 m. įvykdytos šios veiklos: Diegiama bendra mokymosi visą gyvenimą sistema. Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu patvirtinta darbo grupė, atsakinga už modelio rengimą (įtraukiamos suinteresuotos ministerijos ir kt. partneriai) ir vykdomi darbo grupės susitikimai. Priimtas sprendimas (Ministerijos ir LAMA BPO taryboje) dėl LAMA BPO sistemos naudojimo Mokymosi visą gyvenimą IT sistemai plėtoti. Sudarant sąlygas aukštosios mokykloms didinti suaugusiųjų mokymui skirtų programų ir modulių pasiūlą identifikuojami prioritetingi investavimo sektoriai (programų kryptys ir asmenų grupės), kuriami paramos įrankiai, sudarantys sąlygas aukštajam mokslui įsitraukti į mokymosi visą gyvenimą sistemą. 2023 m. ir finansavimui bus skirta apie 4 mln. eurų. Rengiamas finansavimo modelis, kuris į mokymų programas sudarytų sąlygas įsitraukti senjorams ir trečiojo amžiaus universitetams.

5. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 12-003-03-06-01 **„Įgyvendinti priemonę „Pirmiausia – mokytojas“** bus tiesiogiai prisidedama prie DVT 4 „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“. Atliepiančiam 4 DVT 4.7 ir 4c uždaviniams 2022 m. įvykdytos šios pažangos priemonės veiklos: Įgyvendintos pagalbos švietimo įstaigų vadovams paramos priemonės, teikiant konsultacijas, plėtojant mentorystės sistemą, karjeros planavimą: užtikrintas konsultavimo ir mentorystės paslaugų finansavimas ir teikimas naujiems švietimo įstaigų vadovams ir naujų mentorių rengimas; parengtas ir patvirtintas švietimo įstaigų vadovų karjeros modelio aprašas. Pakeisti teisės aktai, reguliuojantys kvalifikacijos sistemą,

įteisinant nacionalines kvalifikacijos tobulinimo programas.

Atliepiant 4DVT 4c uždavinį 2022 m. įvykdytos veiklos: Parengti darbo grupės siūlymai dėl mokytojo karjeros modelio. Modelis tobulinamas pagal gautus siūlymus. Planuojama patobulintą modelį pristatyti tolesnėms diskusijoms 2023 m. rugsėjo–spalio mėnesį. Įvertinus suinteresuotų šalių pastabas ir galimus įgyvendinimo iššūkius, nuspręsta modelį pradėti įgyvendinti ne anksčiau kaip nuo 2024 m. pradžios. Parengtas mokytojo kompetencijų aprašo projektas ir suderintas su socialiniais partneriais. Parengtas mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų karjeros modelio projektas, koreguotas pagal socialinių partnerių pastabas.

6. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 12-003-03-01-23 (RE) **„Padidinti ugdymo prieinamumą atskirtį patiriantiems vaikams“** bus tiesiogiai prisidedama prie DVT 4 „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“. Atliepiant 4 DVT 4.2 uždavinį bei prisidedant prie 4a uždavinio įgyvendinimo, patvirtintos šios regioninės pažangos priemonės finansavimo gairės, kuriose nurodyti horizontaliųjų principų laikymosi reikalavimai, tokie kaip, pvz.: kuriant naują infrastruktūrą turi būti užtikrinta, kad kuriama infrastruktūra atitiktų statybos techninių reglamentų bei kitų teisės aktų reikalavimus, susijusius su ŠESD emisija, ir atitiktų beveik energijos nenaudojančių pastatų projektavimo, statybos ir eksploatacijos (angl. *Nearly Zero Energy Building, NZEB*) standartą.

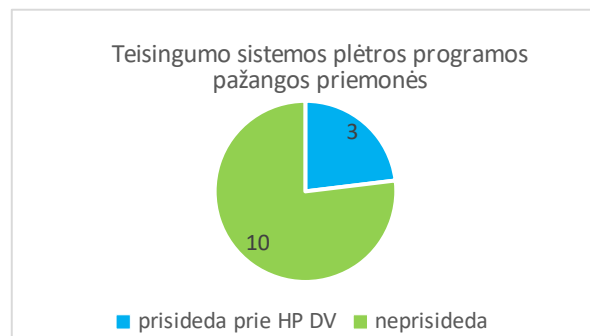
7. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 12-003-03-02-17 (RE) **„Plėtoti įvairialypį švietimą vykdant visos dienos mokyklų veiklą“** bus tiesiogiai prisidedama prie DVT 4 „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“. Atliepiant 4 DVT 4.2 ir 4.5 uždavinius bei prisidedant prie 4a uždavinio įgyvendinimo, patvirtintos finansavimo gairės, kuriose nurodyti

horizontaliųjų principų laikymosi reikalavimai, tokie kaip, pvz.: planuojama įsigyti įranga privalės atitikti efektyvumo, tvarumo, ilgaamžiškumo reikalavimus pagal Direktyvą 2009/125/EC ir Direktyvą 2011/65/EU.

LR TEISINGUMO MINISTERIJA

- **Teisingumo sistemos plėtros programa**
- **Intelektinės nuosavybės apsaugos plėtros programa**

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda viena iš dviejų 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos plėtros programų: „*Teisingumo sistemos plėtros programa*“. **Prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo prisideda 4 pažangos priemonės**, numatytos šioje plėtros programoje.

Įvertinus 4 pažangos priemones, kurios turėtų prisidėti prie horizontaliojo principo įgyvendinimo, matyti, kad patvirtinti 2 pažangos priemonių: „*Modernizuoti teisinės apsaugos procesus*“ ir „*Modernizuoti baudymų vykdymo sistemos infrastruktūrą*“ aprašai iš 4 vertinamų. Šių pažangos priemonių įgyvendinimas prisidės prie 2 darnaus vystymosi horizontaliojo principo rodiklių reikšmių siekimo: abiejų pažangos priemonių įgyvendinimas tiesiogiai arba netiesiogiai prisidės prie Darnaus vystymosi indekso rodiklio reikšmių siekimo, vienos pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės ŽVP rodiklio reikšmių siekimo. Antroji pažangos priemonė tiesiogiai prisidės prie

Darbotvarkės 2030 DVT įgyvendinimo – vykdamas veikas bus prisidedama prie 12 DVT „Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius“ įgyvendinimo.

1. Įgyvendinant Pažangos priemonę Nr. 13-001-08-01-06 **„Modernizuoti teisinės apsaugos procesus“** prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo prisidės nebent netiesiogiai, įgyvendinant priemonės veikas, skirtas pagerinti teisinės pagalbos paslaugų kokybę. Konkretios veiklos ir jų turinys ir kaip šios veiklos prisidės prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo paaiškės parengus šių veiklų aprašymus ir patvirtinus pažangos priemonę pilna apimtimi. Pažymėtina, kad 2022 m. buvo parengta dalinė pažangos priemonė, kurios investicine veikla siekiama spręsti asmens duomenų ir privatumo apsaugos užtikrinimo trūkumus.

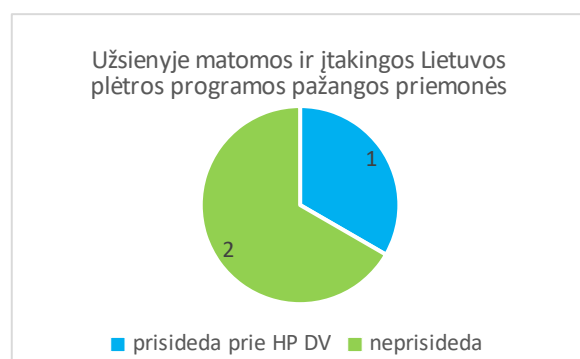
2. Įgyvendinant Pažangos priemonės Nr. 13-002-08-02-01 **„Modernizuoti bausmių vykdymo sistemos infrastruktūrą“** veiklos „Esamų inžinerinių statinių techninių savybių gerinimas“ projektą „Perimetro apsaugos sistemų modernizavimas“ bus prisidedama prie DVT 12 „Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius“ įgyvendinimo ir prie Žaliųjų viešųjų pirkimų vertės dalies nuo visų viešųjų pirkimų vertės rodiklio reikšmių siekimo. Siekiant pagerinti saugią aplinką kalėjimuose, efektyviau įgyvendinti dinaminio saugumo principus, atnaujinamos perimetro apsaugos signalizacinės sistemos ir inžinerinės priemonės 4 įkalinimo įstaigose. Projektų finansavimo sąlygų apraše, taikomam šiai pažangos priemonės veiklai įgyvendinti, buvo įtvirtinta prievolė naudojant pažangos priemonės lėšas taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus. Įgyvendinant minėtą projektą 2022 m. panaudota 2 043,2 tūkst. eurų, vykdamas projekto darbų ir paslaugų viešuosius pirkimus žaliųjų viešųjų

pirkimų vertės dalis nuo visų viešųjų pirkimų vertės sudarė 99,9 proc.

LR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

• Užsienyje matomos ir įtakingos Lietuvos plėtros programa

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda 2022–2030 metų Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos užsienyje matomos ir įtakingos Lietuvos plėtros programa. **Prie horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo prisideda 1 pažangos priemonė, numatyta šioje plėtros programoje.**

Įgyvendinant pažangos priemonės Nr. 14-001-09-01-03 **„Stiprinti vystomojo bendradarbiavimo sistemos, didinančios Lietuvos minkštąją galią, veiksmingumą“** tiesiogiai ir netiesiogiai prisidedama prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo rodiklių reikšmių siekimo. Įgyvendinant pažangos priemonės veikas prisidedama prie šių Darbotvarkės 2030 tikslų: DVT 4 „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“, DVT 5 „Pasiiekti lyčių lygybę ir moterų bei mergaičių įgalėjimą“, DVT 7 „Užtikrinti galimybę visiems naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija“, DVT 13 „Imtis skubių su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų“, DVT 16 „Skatinti taikias ir įtraukias visuomenės darniam vystymuisi, suteikti visiems galimybes reikalauti teisingumo ir kurti veiksmingas, atsakingas ir įtraukias

institucijas visais lygiais“ ir DVT 17 „Stiprinti įgyvendinimo priemonės ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę“ įgyvendinimo.

Įgyvendinant numatytas pažangos priemonės veiklas Lietuva nuosekliai vykdo tęstinę ir veiksmingą vystomojo bendradarbiavimo veiklą, kuria prisidedama prie darnaus DVT įgyvendinimo šalyse partnerėse. Remdamasi Darbotvarke 2030 m., Lietuva savo iniciatyvomis prisideda prie taikos pasaulyje didinimo, ekonominio augimo ir socialinio stabilumo skatinimo, skirtumų tarp išsivysčiusių ir besivystančių šalių mažinimo bei besivystančių šalių integravimo į pasaulio ekonomiką. Remiantis Vystomojo bendradarbiavimo strateginėmis kryptimis 2022–2025 m., vykdant vystomojo bendradarbiavimo veiklas daugiausia dėmesio skiriama 4, 5, 7, 13, 16 ir 17 DVT siekimui. Taip pat, siekiant struktūrinių pokyčių šalyse partnerėse, teikiama parama tokiose vystomojo bendradarbiavimo srityse kaip skaitmeninimas, moterų ir mergaičių įgalėjimas bei kova su korupcija. Taip pat pabrėžiama būtinybė didinti tikslingą paramą demokratijos ir laisvės erdvės plėtrai Europos Sąjungos kaimynystėje ir už jos ribų, užsibrėžiant tikslą kiek įmanoma greičiau priartėti prie tarptautinius įsipareigojimus atitinkančio finansinės paramos vystomajam bendradarbiavimui dydžio ir atitinkamai atkuriant Lietuvos užsienio politikos vystomojo bendradarbiavimo potencialą. Taip pat akcentuojamas siekis didinti Lietuvos dvišalę paramą vystymuisi, kuri taip pat užtikrintų ir visapusišką Lietuvos institucijų, verslo ir nevyriausybių organizacijų įsitraukimą į tarptautinių paramos teikėjų

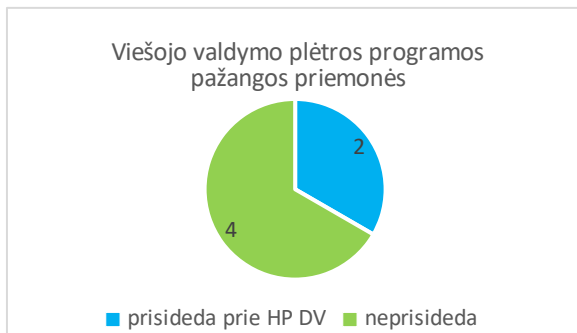
lėšomis finansuojamų programų ir projektų įgyvendinimą. Vadovaujantis Vystomojo bendradarbiavimo strateginėmis kryptimis ir atsižvelgiant į nuolat kintančius ir, Lietuvos požiūriu, aktualiausius geopolitinius iššūkius (ypač poreikį atkurti pokario Ukrainą), Lietuvos užsienio politikoje 2023–2025 m. numatoma nuosekliai stiprinti vystomojo bendradarbiavimo indėlį. Numatyta plėtoti dvišales ir daugiašales partnerystes, visapusiškai naudotis 2022 m. patvirtinta įtraukia ir su biudžetiniais metais nesusieta lankstaus vystomojo bendradarbiavimo veiklų finansavimo sistema, kurios pagrindą sudaro Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos fondo galimybės. Vystomojo bendradarbiavimo srityje įgyvendinus kokybinius pokyčius tikimasi, kad ši užsienio politikos priemonė taps prioritetine Lietuvos užsienio politikos kryptimi, kad bus efektyviai išnaudotos jos teikiamos galimybės ir tuo pačiu užtikrintas tarptautinių įsipareigojimų – iki 2030 m. oficialiai paramai vystymuisi skirti ne mažiau kaip 0,33 proc. BNP – įgyvendinimas, o tai padės įtvirtinti gerą Lietuvos įvaizdį tarptautinėje bendruomenėje ir išlaikyti patikimos veikėjos reputaciją tarptautinių santykių srityje.

LR VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

- **Viešojo valdymo plėtros programa**
- **Regionų plėtros programa (atskirai nenagrinėjama)**
- **Viešojo saugumo plėtros programa (rengiama)**
- **Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programa**

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda viena iš dviejų vertinamų 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos plėtros programų – „Viešojo valdymo plėtros programa“. **Prie**

horizontalaus darnaus vystymosi principo įgyvendinimo prisideda 2 pažangos priemonės, numatytos šioje plėtros programoje.

Įvertinus 2 pažangos priemones, kurios turėtų prisidėti prie horizontaliojo principo įgyvendinimo matyti, kad patvirtintas 1 pažangos priemonės „*Sukurti modernią viešojo valdymo institucijų žmogiškųjų išteklių valdymo sistemą*“ aprašas iš 2 vertinamų.

Įgyvendinant pažangos priemonės Nr. 01-001-08-03-01 „*Sukurti modernią viešojo valdymo institucijų žmogiškųjų išteklių valdymo sistemą*“ veiklas bus tiesiogiai prisidedama prie Darnaus vystymosi indekso rodiklio reikšmių siekimo ir Darbotvarkės 2030 DVT 16 „Skatinti taikias ir įtraukias visuomenės darniam vystymuisi, suteikti visiems galimybes reikalauti teisingumo ir kurti veiksmingas, atsakingas ir įtraukias institucijas visais lygiais“ įgyvendinimo, siekiant užtikrinti atsakomųjų, įtraukių, pagrįstų visų dalyvavimu ir atstovaujamųjų sprendimų priėmimą visais lygiais, per rodiklių 16.7.1a ir 16.7.1b reikšmių siekimą.

2022 m. buvo atliekami darbai, sudarysiantys prielaidas įgyvendinti pažangos priemonę: siekiant identifikuoti ir išplėtoti esminius valstybės tarnybos iššūkius, parengta ir neformaliame Lietuvos Respublikos Vyriausybės ministrų 2022 m. vasario 28 d. pasitarime patvirtina Valstybės tarnybos pertvarkos koncepcija, 2022 m.

lapkričio 17 d. Lietuvos Respublikos Seimui pateikti naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymo projektas Nr. XIVP-2066(3) ir jo įgyvendinamieji įstatymų projektai. 2022 m. tęstinėmis lėšomis buvo pradėti kurti centralizuoti viešojo sektoriaus vadovų karjeros valdymo ir valstybės tarnybos įstaigų vadovų ugdymo sistemos modeliai, pastarasis modelis taps pagrindu įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis finansuoti numatytą veiklą – įstaigų vadovų valdymo mechanizmą „Lyderystės akademiją“. Tačiau teisinės prielaidos vadovų valdymui ir ugdymui bus sudarytos tik patvirtinus naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymą. Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. Valstybės tarnybos departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos pertvarkytas į Viešojo valdymo agentūrą, kuri planuoja aktyviai dalyvauti įgyvendinant Pažangos priemonės veiklas.

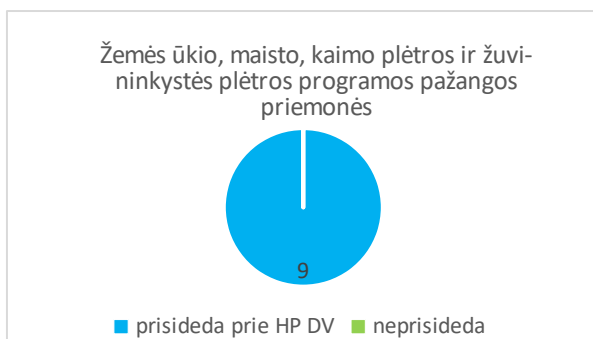
Šiuo metu yra parengtas ir artimiausiu metu bus teikiamas derinti su suinteresuotomis institucijomis Pažangos priemonę įgyvendinančių projektų „Sukurta ir įdiegta valstybės tarnybos vadovų kompetencijų ugdymo sistema („Lyderystės akademija“), „Sukurta ir įdiegta strateginių kompetencijų viešajame sektoriuje nustatymo, ugdymo ir palaikymo sistema“ ir „Suprojektuota ir įdiegta nauja viešojo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymo sistema“ finansavimo sąlygų aprašo projektas. Taip pat šiuo metu yra rengiami projektų įgyvendinimo planai, kuriose bus detalizuojamos Pažangos priemonę įgyvendinančios veiklos ir kurie bus teikiami vertinti viešajai įstaigai Centrinei projektų valdymo agentūrai, todėl veiklas preliminariai numatoma pradėti vykdyti 2023 m. IV ketv.

LR ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

- **Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės plėtros programa**

Prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo prisideda 2022–2030 metų Lietuvos Respublikos žemės ūkio

ministerijos Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės plėtros programa. **Prie horizontaliojo darnaus vystymosi principo įgyvendinimo prisideda visos 9 pažangos priemonės, numatytos šioje plėtros programoje.**

Įvertinus 9 pažangos priemones, kurios turėtų prisidėti prie horizontaliojo principo įgyvendinimo matyti, kad patvirtinti 4 pažangos priemonių „*Pagerinti valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių būklę didinant žemės ūkio veiklos konkurencingumą*“, „*Užtikrinti trumpųjų maisto grandinių plėtrą*“, „*Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje*“ ir „*Didinti ŠESD absorbcinius pajėgumus, atkuriant pelkių (durpžemių) hidrologinį režimą*“ aprašai iš 9 vertinamų. Šių pažangos priemonių įgyvendinimas prisidės prie 2 darnaus vystymosi horizontaliojo principo stebėsenos rodiklių: visos 4 pažangos priemonės prisidės prie darnaus vystymosi indekso ir 3 pažangos priemonės prisidės prie ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. Ši pažangos priemonė tiesiogiai prisidės prie Darbotvarkės 2030 DVT įgyvendinimo – vykdant veiklas bus prisidedama prie 2, 12, 13 ir 15 DVT įgyvendinimo.

1. Pažangos priemone Nr. 5-001-01-14-02 „*Pagerinti valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių būklę didinant žemės ūkio veiklos*

konkurencingumą“ bus prisidedama prie ŠESD rodiklio reikšmių siekimo bei prie DVT 13 „Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmy“ ir DVT 2 „Panaikinti badą ir netinkamą mitybą bei užtikrinti galimybę gauti pakankamai saugaus ir sveiko maisto“ įgyvendinimo. Apie 90 proc. visos žemės ūkio produkcijos išgaunama nusausintose žemėse, todėl melioracija Lietuvoje yra labai svarbi žemės ūkio gamybos ir kaimo infrastruktūros dalis. Lietuvoje keičiantis klimatui ir daugėjant hidrometeorologinių reiškinių, tokių kaip liūtys, sausras ir pan., didėja žemės ūkio produktų gamintojų nuostoliai. Siekdami minimalizuoti ateities nuostolius dėl ekstremalių orų ir prisitaikyti prie klimato kaitos – jau dabar turime investuoti į melioracijos sistemų atnaujinimą. Kiekviena paskendusi tona derliaus, tai prarasti maisto produktai ir negautos pajamos. Nuostoliai dėl ekstremalių reiškinių ženkliai mažėtų, ar net visai išnyktų investuojant į melioracijos sistemų atnaujinimą ar jų efektyvumo padidinimą. 2022 m. šios pažangos priemonės veiklos vykdyti nepradėtos.

2. Pažangos priemonė Nr. 15-001-02-12-02 „*Užtikrinti trumpųjų maisto grandinių plėtrą*“ tiesiogiai prisideda prie DVT 2 „Panaikinti badą ir netinkamą mitybą bei užtikrinti galimybę gauti pakankamai saugaus ir sveiko maisto“ ir DVT 12 „Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius, kuriant atitinkamą aplinkos apsaugos politiką“ įgyvendinimo. Vykdamas šios pažangos priemonės veiklas bus siekiama suteikti sąlygas vaikų ugdymo įstaigoms naudotis ekologiškų ir pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų maisto produktų vartojimo skatinimo ikimokyklinio ugdymo įstaigose parama, dengiant kainų skirtumą, kuris susidaro vaikų maitinimui naudojant pagal kokybės sistemas pagamintus produktus vietoj įprastinių maisto produktų ir žaliavų.

3. Pažangos priemone Nr. 15-001-06-02-01 „*Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės*

ūkio ir miškininkystės veikloje“ bus prisidedama prie ŠESD rodiklio reikšmių siekimo bei prie DVT 2 „Panaikinti badą ir netinkamą mitybą bei užtikrinti galimybę gauti pakankamai saugaus ir sveiko maisto“, DVT 13 „Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmy“ ir prie DVT 15 „Siekiami apsaugoti, atkurti ir skatinti sausumos, vidaus vandenų, miškų, pelkių, sausumų ekosistemų išsaugojimą ir tausų naudojimą“ įgyvendinimo. Šios priemonės veiklomis bus siekiama šalies ūkininkams sudaryti galimybes sutaupyti didelį kiekį subsidijuojamų degalų, sukurti prielaidas dirvožemio būklei gerinti, mažinti žemės ūkio augalų auginimo darbų laiko sąnaudas ir mažinti gamybinių išteklių naudojimą, tuo pat metu mažinant ŠESD emisijas ir kitą neigiamą poveikį aplinkai, skiriant kompensacines išmokas už įsigytas ir naudojamas bearimes augalų auginimo technologijas. 2022 m. patvirtinta dalinė priemonė, kurios dėka augalininkystės ūkiai, pasinaudodami Modernizavimo fondo parama, gali įsigyti tiesiogines ir juostines sėjamasias.

4. Pažangos priemone Nr. 15-001-06-02-02 **„Didinti ŠESD absorbcinius pajėgumus (atkuriant pelkių (durpžemių) hidrologinį režimą)“** bus prisidedama prie ŠESD rodiklio reikšmių siekimo bei prie DVT 2 „Panaikinti badą ir netinkamą mitybą bei užtikrinti galimybę gauti pakankamai saugaus ir sveiko maisto“, DVT 13 „Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmy“ ir DVT 15 „Siekiami apsaugoti, atkurti ir skatinti sausumos, vidaus vandenų, miškų, pelkių, sausumų ekosistemų išsaugojimą ir tausų naudojimą“ įgyvendinimo. Durpžemių apsauga – bazinis privalomas reikalavimas, taikomas visoje Europos Sąjungoje. Lietuvoje žemės ūkio veiklai naudojami durpžemiai sudaro reikšmingą dalį žemės ūkio naudmenų (VŽF duomenimis 371 tūkst. ha). Be to, 2018 m. durpžemiuose deklaruoti ariamosios žemės plotai, palyginti su 2014 m., padidėjo nuo 63 087 ha iki 70 230 ha, arba 11,3 proc. Lietuvos durpynuose 67 proc. ŠESD emisijų ir 76 proc. azoto išsiplovimo vyksta dėl to, kad juose vykdoma žemės ūkio veikla. Šia

priemone bus siekiama sumažinti ŠESD išmetimus iš buvusių nusaustų durpinių šlapynių, atkuriant šiuose plotuose pelkėdaros procesus, sudaryti palankias prielaidas biologinės įvairovės buveinėms, mažinti pasklidąją taršą, gerinti paviršinio vandens būklę bei didinti ŠESD išmetimų absorbcijas. Veikla prasidės 2023 m.